

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1984-1985

19 JUNI 1985

ONTWERP VAN DECREET

inzake bijzondere jeugdbijstand

VERSLAG

namens de Commissie voor Bijstand aan Personen
uitgebracht door de heer A. Bourgeois

DAMES EN HEREN,

De Commissie heeft het ontwerp van decreet grondig besproken tijdens vier vergaderingen op 30 april, 14 mei en 13 juni 1985. Aan de oorspronkelijke tekst werden talrijke wijzigingen aangebracht op basis van amendementen die uitgingen zowel van de leden als van de Vlaamse Executieve zelf. Ten slotte werd het met ruime meerderheid goedgekeurd.

Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer C. De Clercq.

Vaste leden : de heren C. De Clercq, H. Deleeck, mevrouw W. De-meester-De Meyer, de heer A. Deneir, mevrouw C. Smitt, de heer M. Van Herreweghe ;

de heren F. Colla, E. Cuvelier, E. De Groot, L. Van de Velde ;

de heren G. Bossuyt, L. Hancké, M. Vandenhove ;

de heren J. Gabriels, D. Vervaeet.

Plaatsvervangers :

de heren A. Bourgeois, H. Van Wambeke, H. Weckx ;

de heer A. De Baere, mevrouw O. Lefeber ;

de heer J. Valkeniers.

Zie :

309 (1984-1985)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

I. Inleidende toelichting van de Gemeenschapsminister van Gezin en Welzijnszorg

Om dit ontwerp van decreet te situeren is het goed voorafgaandelijk even het beleid van de Vlaamse Executieve inzake bijzondere jeugdbijstand te overlopen vanaf het moment dat door de bijzondere wet van 8 augustus 1980 de bevoegdheid inzake jeugdbescherming in het kader van de bijstand aan personen overgedragen werd aan de Gemeenschappen.

Teneinde een volwaardige integratie van deze sector te bewerkstelligen met de andere welzijnssectoren heb ik in 1981 een werkgroep opgericht waarin alle opinies aanwezig waren om mij te adviseren over de grote opties die aan de grondslag zouden dienen te liggen van een eigen Vlaams beleid inzake bijstand aan minderjarigen en de gezinnen waarvan ze deel uitmaken. In 1982 legde de werkgroep haar conclusies neer. Ik verheeu u niet dat zowel bij de besprekingen als bij de conclusies van de werkgroep hoge verwachtingen naar boven kwamen. Deze hoge verwachtingen vloeiden onder meer voort uit het wegvallen van de contraintes eigen aan de justitiële context waarin vroeger diende gewerkt te worden.

In het eindverslag van de werkgroep wordt uitdrukkelijk geopteerd voor een emancipatorisch beleid evenals voor een beleid dat een ruime differentiatie zou nastreven in de hulpverlening teneinde het minst ingrijpende antwoord op een gegeven noodsituatie te kunnen geven ; tenslotte wordt ook gekozen voor een duidelijk onderscheid tussen vrijwillig aanvaarde hulpverlening enerzijds en gerechtelijke bescherming anderzijds.

De betekenis van dit document dient niet zozeer gezocht te worden in diverse concrete maatregelen maar veeleer op het vlak van de bekomen consensus rond fundamentele uitgangspunten voor een eigen Vlaams beleid inzake bijzondere jeugdzorg. Dit gemeenschappelijk „credo” van deze werkgroep is des te merkwaardiger als men de samenstelling van deze werkgroep bekijkt. Alle mogelijke belangengroepen, verenigingen, alternatieve groepen, welzijnswerkers waren hierin vertegenwoordigd met inbegrip van vertegenwoordigers uit de jeugdmagistratuur.

Bij het afronden van de besprekingen en het opstellen van het eindrapport was het voor iedereen duidelijk dat de bevoegdheidsvraag inzake overheveling maximaal diende te zijn wilde de accentverschuiving van justitiële benadering naar bijstand en hulp aan minderjarigen in nood kunnen plaats vinden.

Om ruimte te geven aan een volwaardige uitbouw van de jeugdbijstand diende een grensverkennend onderzoek te worden ingesteld. Hiertoe werd een eerste ontwerp van decreet door de Vlaamse Executieve op 2 juni 1982 (Vlaamse Raad — Stuk 302 Nr. 1 — 12 februari 1985) goedgekeurd. Uitgaande van de sterk ervaren nood aan een ruimere waaier van hulpverleningsmogelijkheden werd in dit decreet de aanzet tot deze verruiming gegeven waardoor tevens de grenzen van de bevoegdheid inzake jeugdbescherming zouden worden aangegeven.

Het is dit ontwerp van decreet dat gedurende twee jaar en een half bij de Raad van State is gebleven voor het ondertussen bekend geraakt advies. Het is ook dit eerste ontwerp van decreet dat u in de loop van de maand januari voor bespreking door de Vlaamse Executieve werd toegezonden.

Het uitblijven van het advies van de Raad van State mocht echter voor de Vlaamse Regering geen immobilisme inhouden. Nieuwe decretale initiatieven ten aanzien van deze mate-

rie zouden echter eerder als ongepast hebben kunnen overkomen. Daarom werd gekozen voor een beleid dat door andere maatregelen gestalte kreeg.

In dit verband zijn drie belangrijke etappes aan te geven.

1° In zijn regelgeving betreffende begeleid zelfstandig wonen heeft de Vlaamse Executieve een eerste concrete stap gezet in de differentiëring van de hulpverlening. Daarenboven werden ook, en dit voor de eerste maal, een aantal dimensies die inspraak en ontplooiingskansen beoogden in een reglementering ingebouwd. Tegelijkertijd kreeg de notie „kwaliteit van de hulpverlening” ook nadere aanknopingspunten in dit besluit.

2° Een volgende mijlpaal in het beleid van de Vlaamse Gemeenschap ten aanzien van de bijzondere jeugdzorg was circulaire 44. Door deze omzendbrief werden allen die actief zijn in dit domein van de welzijnssector als het ware bevestigd omtrent hun eigen functioneren in deze sector. Er werd tevens een volgende stap gezet inzake uitbreiding van de hulpverleningswaaier, ombouw van de residentiële voorzieningen, inspraak van minderjarigen en hun ouders in de aangeboden hulpverleningsprogramma's. De evaluatie van de hulpverleningsresultaten werd een tweede maal uitdrukkelijk in de regelgeving opgenomen.

3° Onder de andere beleidsstappen wens ik nog aan te stippen het inter-universitair wetenschappelijk onderzoek inzake algemene preventie en de installatie van de stuurgroep voor kindermishandeling. Deze laatste met de bedoeling door samenwerking en coördinatie te komen tot de oprichting van vertrouwensplatforms voor kindermishandeling.

Voor al de betrokkenen die het beleid van de Vlaamse Executieve ten aanzien van jeugdbescherming van nabij hebben gevolgd is het ontwerp van decreet inzake bijzondere jeugdbijstand dan ook een logisch vervolg op de reeds getroffen maatregelen.

Een uitgebreid advies van de Raad van State wordt u samen met deze tekst, ter hand gesteld. Dit advies van de Raad van State gaat ten gronde in op de bevoegdheidsverdeling tussen de Gemeenschappen en het nationale niveau betreffende de Jeugdbescherming.

Daarnaast werd door de Voorzitter van de Executieve aan de Vlaamse Raad de nota toegezonden van de Commissie van Advies inzake persoonsgebonden aangelegenheden. Ik heb vastgesteld dat deze nota in een commissie ad hoc door de Vlaamse Raad zal behandeld worden.

Gelet op het feit dat in het advies van de Raad van State 2 ontwerpen van decreet en 1 wetsontwerp gezamenlijk worden behandeld, zijn alle elementen die vanuit het standpunt van de bevoegdheidsverdeling dienen behandeld te worden, in dit advies opgenomen.

Over de structurele invulling die in dit ontwerp van decreet wordt voorgesteld is geen expliciet advies door de Vlaamse Executieve gevraagd. Zij heeft echter gemeend dat het terrein en de diverse echelons in de sociale bescherming en betreffende de erkenning en subsidiëring van de voorzieningen voldoende in het u meegedeelde advies van de Raad van State, zijn besproken.

Volgens de Vlaamse Executieve wordt decretaal werk hoogdringend vooral omdat sinds een aantal jaren alle betrokkenen uit dit deelgebied van de welzijnszorg staan te wachten op nieuwe regelgeving voortvloeiend uit de evaluatie van de wet van 8 april 1965 en oog hebbend voor de lacunes die in deze wet zijn vastgesteld geworden.

Indien adviezen van de Raad van State bij hoogdringendheid worden gevraagd slaan zij volgens artikel 3, § 2 van de gecoördineerde wetten alleen op de bevoegdheid van de Gemeenschap. Welnu de bevoegdheidskwestie is in het u ter hand gestelde advies ten gronde behandeld.

Dit ontwerp van decreet inzake bijzondere jeugdbijstand is gebouwd op vier belangrijke fundamenten.

1. Een eerste steunpunt is de uitdrukkelijke scheiding tussen vrijwillige hulp en gerechtelijke bescherming. Inderdaad de bestaande jeugdbeschermingscomités zijn ten aanzien van hun cliënteel heel dikwijls geconfronteerd met hun eigen ambivalente identiteit : enerzijds als organisme voor vrijwillig aanvaarde hulp waarbij de instemming van de ouders voorwaarde is om te kunnen optreden, anderzijds als uitvoeringsorgaan van maatregelen die door de jeugdrechtbanken worden beslist. Ook in omstandigheden waarbij de instemming van de ouders werd geweigerd en dus de grenzen van de vrijwillige hulpverlening waren bereikt of overschreden, was het voor de comités soms een zeer moeilijke beslissing om ten aanzien van dat cliënteel bij de parketten en rechtbanken aan te dringen op een dwingend mandaat.

2. Een tweede steunpunt volgt bijna automatisch uit het eerste omdat, wanneer de banden tussen vrijwillig aanvaarde hulpverlening en gerechtelijke bescherming worden losgemaakt en zij elk een eigen werkkterrein toegewezen krijgen zich dan de noodzaak opdringt aan een identificeerbaar ontmoetingsplatform.

Er moet enerzijds immers gegarandeerd worden dat er — desgevallend met dwang — die maatregelen genomen worden die in het belang van de minderjarige volstrekt noodzakelijk zijn. Maar anderzijds moet ook gewaarborgd worden dat deze dwang achterwege gelaten wordt wanneer andere middelen nog beschikbaar zijn. Voor deze delikate taak werd een nieuw organisme in het levengeroepen: de bemiddelingscommissie.

Deze bemiddelingscommissies hebben in hoofdzaak de opdracht om minderjarigen en hun ouders en eventueel andere betrokkenen in problematische opvoedingssituaties te confronteren met een ultieme mogelijkheid om hun toekomst in eigen beheer en eventueel met hulp vanuit deskundige voorzieningen verder te bepalen. Indien de betrokkenen of één onder hen weigeren deze verantwoordelijkheid op te nemen kan de bemiddelingscommissie in bepaalde knelsituaties en met het belang van de minderjarige voor ogen ook beslissen of zij al dan niet aan de jeugdmagistraten een advies zal geven om een dwingende maatregel te nemen.

3. De derde basisoptie moet in samenhang met de twee vorige gezien worden met name de erkenning van een aantal feitelijke rechten voor minderjarigen. Het is duidelijk dat deze rechten niet afdwingbaar zijn. Voor de hulpverlening in vrijwillig verband zijn zij echter wel belangrijk. Zo dienen minderjarigen tot 14 jaar gehoord te worden en vanaf 14 jaar hun instemming te betuigen met de bijstand of de hulp die hen vanuit het comité voor bijzondere jeugdzorg wordt aangeboden. Het kan inderdaad niet zo zijn dat organismen, die door de gemeenschappen ten behoeve van minderjarigen worden opgezet, automatisch een verlengstuk zouden zijn van de ouderlijke macht. Minderjarigen worden in dit ontwerp als belangrijke partner benaderd ; zij krijgen dan ook de mogelijkheid om hun recht op hulpverlening mede door de bemiddelingscommissie te laten garanderen.

4. Ten slotte, en dit is een vierde krachtlijn, werd ruimte gecreëerd voor de differentiëring van de hulpverlening. Dit ontwerp werd uitgewerkt als een kader met eigen aanknopingspunten voor de huidige en toekomstige ontwikkelingen inza-

ke subsidieerbare voorzieningen en projecten. Tegelijkertijd wordt echter ook bijzondere aandacht besteed aan de pedagogische concepten van de voorzieningen die daartoe initiatieven wensen te nemen. De kwaliteit van de door hen aangeboden hulp zal meer bewaakt worden en minstens om de 5 jaar is er een verplicht evaluatiemoment om na te gaan of gesignaleerde noden en behoeften vanuit een bepaalde voorziening steeds een adequaat hulpverleningsantwoord krijgen. Deze verplichte evaluatiemomenten, die een concretisering zijn van een beleid dat meer naar een kwalitatieve bijstand en hulp streeft, kunnen aanleiding zijn tot het herdenken en bijsturen van opdrachten en doelstellingen die door de voorzieningen worden nagestreefd.

In het voorliggend ontwerp wordt voor de comités voor bijzondere jeugdzorg alleen bijstand en hulp in vrijwillig verband overgehouden. Zij krijgen deze uitdrukkelijke opdracht die nader wordt gespecificeerd in eigen werkingsbeginselen.

Aan de vier genoemde basisopties wordt op een structurele en organisatorische wijze in dit ontwerp van decreet gestalte gegeven. Naast en in samenwerking met de bestaande voorzieningen wordt de hulpverlening aan minderjarigen en hun gezinnen toevertrouwd aan de comités voor bijzondere jeugdzorg. Een interne functionele taakverdeling binnen de comités richt zich enerzijds op de bijstand en hulp in individuele probleemsituaties en anderzijds op de opdrachten die tot hiertoe als „algemene preventie” werden omschreven.

Deze functionele taakverdeling is gestoeld op de ervaring die in twintig jaar werd opgedaan met de werking van de jeugdbeschermingscomités; ook zij hadden deze dubbele opdracht van de wetgever ontvangen. Wij hebben echter moeten vaststellen dat zij wegens een aantal omstandigheden hun energie en hun inzet bijna uitsluitend aan de hulpverlening in individuele gevallen hebben gewijd. Deze omstandigheden zijn waarschijnlijk mede bepaald door de opleiding van de professionele hulpverleners die als vaste afgevaardigden bij de sociale diensten zijn tewerkgesteld. Zij zijn ook mede te verklaren door de behoefte om meer direct resultaten van hulpverlening na te steven in individuele noodsituaties. Het beantwoorden van deze noden is ook voor de leden van de jeugdbeschermingscomités een concreet aangrijpingspunt om hun sociaal engagement tastbaar te maken. Acties inzake algemene preventie daarentegen zijn minder concreet en moeilijk evalueerbaar.

In de functionele taakverdeling die in dit ontwerp van decreet wordt voorgesteld worden een aantal leden van het comité en een aantal leden van de sociale dienst in het bijzonder belast met de begeleiding en de opvolging van individuele problematische opvoedingssituaties. Op het niveau van het comité wordt deze taak aan het bureau voor bijzondere jeugdbijstand toevertrouwd dat, ook om redenen van privacy van het cliënteel, slechts uit 5 leden zal bestaan.

Een aantal andere leden van het comité en ook een aantal consulenten van de sociale dienst krijgen in het bijzonder de opdracht om zich met de algemene preventie in te laten, volgens een aantal geëxpliciteerde werkingsbeginselen, die richtinggevend kunnen zijn om deze belangrijke taak ook te realiseren in de praktijk.

De taak van ontmoetingsplatform tussen vrijwillige hulp en gerechtelijke bescherming wordt toevertrouwd aan een bemiddelingscommissie. Deze bemiddelingscommissie waarvan de rol kan vergeleken worden met die van een vrederechter wanneer hij in een verzoeningsprocedure optreedt, is samengesteld uit drie leden. Deze 3 leden kunnen elk vanuit een eigen deskundigheid inzake problematische opvoedingssitua-

ties een bijdrage leveren om de betrokkenen te overreden hun toekomst in eigen handen te nemen en om hun levenssituatie te verbeteren.

Aan een differentiatie van de hulpverlening en een kwalitatieve benadering van de voorzieningen worden in dit ontwerp meer kansen gegeven dan tot dusver het geval was. Vanuit de verantwoordelijkheid voor bijstand aan personen, die door de bijzondere wetgever aan de Gemeenschappen is toevertrouwd, wenst de Vlaamse Executieve terzake een constructieve bijdrage te leveren onder meer door middel van een advies dat de bemiddelingscommissie ten behoeve van de jeugdrechtbanken kan uitbrengen. Het behoort tot de soevereine verantwoordelijkheid van de jeugdrechtbanken de waarde van dit advies te beoordelen en er eventueel mee rekening te houden bij de pedagogische maatregelen die zij zal uitspreken of bevestigen.

Tenslotte worden er door de gemeenschap sociale diensten georganiseerd die ten behoeve van het cliënteel van de bijzondere jeugdbijstand enerzijds samenwerken met de comités voor de bijzondere jeugdzorg en anderzijds samenwerken met de magistraten belast met jeugdzaken.

Waarde collega's, de wet van 8 april 1965 betreffende de Jeugdbescherming was uitstekend wetgevend werk, zeker in het tijds kader van die periode. Twintig jaar is echter ook een voldoende lange tijd om een wet die over de **ontplooiingskansen** van toekomstige generaties moet waken te evalueren. In onze samenleving zijn er een aantal fundamentele wijzigingen in de laatste decennia doorgebroken die ook hun weerslag hebben op de eigen plaats van de jeugd binnen de samenleving. De aandacht voor de jeugd wordt dit jaar bovendien nog extra onderstreept doordat de algemene vergadering van de Verenigde Naties 1985 tot „Internationaal Jaar van de Jeugd” heeft uitgeroepen.

In deze samenhang wil dit ontwerp van decreet dan ook het begrip „jeugdbescherming” inruilen voor het begrip „**bijzondere jeugdbijstand**”. Dit nieuwe begrip verwijst naar de verantwoordelijkheid van de Vlaamse Gemeenschap in het kader van de bijstand aan personen maar bovenal wordt met dit woord aangegeven dat kinderen en jongeren meer zijn dan alleen maar object van bescherming, maar dat zij een **volwaardige** plaats in de eigen gemeenschap dienen in te nemen met eigen verantwoordelijkheden en participatiemogelijkheden.

Uiteindelijk is de grote uitdaging voor de Vlaamse Gemeenschap om de kansen voor de kansarmen, zowel jeugdigen als hun gezinnen te optimaliseren. Dit ontwerp van decreet is een wetgevend kader en een eerste stap ter zake.

II. Algemene bespreking

Verschillende leden en de verslaggever drukken hun tevredenheid uit over het initiatief van de Gemeenschapsminister en de Executieve. Het ontwerp is inderdaad innoverend en ligt in de traditie van ons land dat reeds sedert het einde van de vorige eeuw de meest vooruitstrevende wetgeving inzake de bescherming van de kinderen en de jeugd heeft weten tot stand te brengen.

De wet van 15 mei 1912 werd overal als een progressieve wet aangezien. Het was een mijlpaal in de ontwikkeling van het Belgisch strafrecht doordat de jeugdige delinquenten werden onttrokken aan het gewone gerecht dat vooral op bestraffing is ingesteld. Voor het eerst in Europa werd het kind buiten het strafrecht gesteld en werd een bijzonder gerecht voor kinderen

ingericht, de kinderrechtbank. Deze rechtbank kon werken met **bewarings-**, opvoedings- en voorbehoedingsmaatregelen die aan de minderjarige een kans konden bieden op een latere toekomst.

Het beginsel van de verregaande individualisatie van de maatregel voor jeugddelinquentie werd aldus ingevoerd, zodat als nooit voorheen meer de persoonlijkheid dan het gepleegde feit op het voorplan traden.

Door de wet van 8 april 1965 werd opnieuw een stap verder gezet. Naast de gerechtelijke bescherming werd nu ook vooral de sociale bescherming georganiseerd door de oprichting van de jeugdbeschermingscomités en de Nationale Raad voor Jeugdbescherming. De bescherming van het kind en de jongere was volgens de wet van 1912 slechts mogelijk wanneer het kind in contact kwam met het gerecht. De nieuwe wetgeving liet toe preventief op te treden en maatregelen te treffen langs de jeugdbeschermingscomités die buiten het gerechtelijk kader zouden optreden en die daarbij geholpen werden door de sociale diensten. De opdracht was veel ruimer dan het gerechtelijke : het jeugdbeschermingscomité kon optreden wanneer de gezondheid, de veiligheid of de zedelijkheid van de minderjarige gevaar liep wegens het milieu waarin hij leeft of wegens zijn bezigheden of wanneer de omstandigheden waarin hij opgevoed wordt gevaar opleveren door het gedrag van degene die hem onder hun bewaring hebben.

In het jeugdbeschermingscomité was de preventieve factor primerend en de rechterlijke overheid zou slechts **tussenkomen** als het absoluut noodzakelijk bleek. De kinderrechter werd tevens ook jeugdrechter.

Het ontwerp gaat nu nog verder zonder te raken aan de autonomie van de jeugdrechtbank. De sociale begeleiding wordt nog geaccentueerd door een zo ruim mogelijke scheiding van strafrecht en preventieve sociale actie. De comités voor bijzondere jeugdzorg krijgen een opdracht van algemene preventie, terwijl de bureaus voor jeugdbijstand belast worden met de individuele bijstand en daarvoor over eigen sociale diensten beschikken. Er gaat grote aandacht naar de vrijwillig aanvaarde pedagogische maatregelen. Naast de inspraak van de ouders komen er ook zekere vormen van inspraak van de minderjarige zelf. Er moet een sas of schot ingebouwd worden tussen de sociale en gerechtelijke tussenkomst. Daardoor wordt ook de vroegere verwarring tussen de vroegere **jeugdrechtbank** en de comités weggenomen. Zodoende komt het ontwerp tegemoet aan de algemene zorg om de kinderen en de jongeren zo min als mogelijk en zo laat als mogelijk contact te laten krijgen met het gerecht. Er wordt ook op gewezen dat de goede werkzaamheid van het decreet in grote mate zal afhangen van de welwillende ingesteldheid van al degenen die in de jeugdsector tussenkomen, vanaf de sociale werker, de wijkagent, de ouders, de leden van de comités, de **parketmagistraten** en de jeugdrechters om de preventieve sociale actie de absolute voorrang te geven boven de gerechtelijke bescherming.

Sommigen vrezen voor de uitvoerbaarheid van sommige systemen : zal de bemiddelingscommissie efficiënt kunnen werken om haar rol als brug tussen de sociale en gerechtelijke actie met goed gevolg te spelen ? In elk geval moet vermeden worden dat de commissie spoedig zou aangezien worden als het voorportaal van de rechtbank. Er worden hoge eisen gesteld aan de leden van de bemiddelingscommissie precies om ze met gezag te laten optreden. Zal de inspraak van de minderjarige de efficiëntie bij het voorstellen en kiezen van pedagogische maatregelen bevorderen of afremmen ?

Ook werd het probleem van het bevoegdheidsconflict aangesneden. Men is van oordeel dat de Raad van State de be-

voegdheid van de Vlaamse Raad restrictief interpreteert. De raad van State houdt in haar advies geen rekening met de nota Vanderpoorten in het verslag van de Commissie voor grondwetsherziening van 29 juli 1980. Deze nota wordt in bijlage 1 aan dit verslag gehecht.

In het ontwerp dat thans aan de orde is, zitten geen andere materies dan deze die in het kamerverslag van 1980 vermeld staan. Geen enkele politieke partij heeft moeite met deze ruime interpretatie. Alleen de huidige Minister van Justitie ligt dwars.

Reeds in 1980 heerste de stelling dat de jeugdbescherming meer vanuit de preventie en minder vanuit de penaliteit behandeld moet worden.

De Gemeenschapsminister is van oordeel dat men de nieuwe instellingen vertrouwen moet geven. Ze pleit ook voor een mentaliteitsverandering in de zin van het preventieve optreden : eerst voorkomen, daarna helpen en ten slotte, zo niet te vermijden, naar de rechtbank.

Volgens de Gemeenschapsminister zijn er ook voldoende instellingen die de preventie kunnen waarnemen en waarop beroep zal moeten gedaan worden. In de uitvoeringsbesluiten zal nader bepaald worden over welke kwaliteiten de leden van de comités zullen moeten beschikken. Men zal beroep doen op mensen die de draagwijdte en het opzet van de nieuwe vormen van de jeugdzorg begrijpen en een rijpe levenservaring hebben.

III. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1

Dit artikel werd zonder opmerkingen eenparig aangenomen door de 8 aanwezige leden.

Artikel 2

Dit artikel geeft toelichting bij de belangrijkste termen die in het decreet voorkomen. Met verwijzing naar het Sociaalrechtelijk Woordenboek van de Benelux Economische Unie deed een lid opmerken dat de termen „voorzieningen”, „diensten” en „inrichtingen” niet overeenstemmen met de begripsomschrijvingen in het woordenboek.

De Gemeenschapsminister antwoordde dat we moeten wennen aan een terminologie die nieuw is en eigen is aan de welzijnszorg. Dit artikel preciseert deze nieuwe terminologie, die anders is dan deze van het woordenboek die ontleend is aan het sociaal recht.

De Gemeenschapsminister wees erop dat het de bedoeling is zo sterk als mogelijk preventief op te treden om het ontstaan van problematische opvoedingssituaties te voorkomen. Nieuwe vormen van opvang die helemaal buiten de sfeer van repressie liggen moeten een kans krijgen. Een voorbeeld daarvan zijn de dagcentra : wanneer de kinderen om een of andere reden in eigen huiskring onvoldoende opgevangen worden, kunnen ze in een dagcentrum een loutere opvang genieten zonder dat het contact met ouders en gezin verbroken wordt. De ouders aanvaarden die hulp op volledig vrijwillige basis. De tekst van artikel 2 laat toe soepel in te spelen op bestaande en nieuwe vormen van hulpverlening.

Een der belangrijkste nieuwe begrippen van het ontwerp wordt omschreven in artikel 2, a) : het criterium van de proble-

matische opvoedingssituaties, dat in de plaats komt van het vroegere toetsingscriterium „kind in gevaar”.

Staande de vergadering werden amendementen ingediend.

Een lid had enig bezwaar tegen de formulering „in het gedrang dreigen te komen”. Het criterium is volgens dit lid te breed : een gevaar voor het ontstaan van een bepaalde situatie zou reeds voldoende zijn om tussen te komen. Dit kan een enorme sociale controle op gang brengen onder meer bij een deviant gedrag. Er kan aldus een spanning ontstaan tussen de eerbied voor de privacy en de eigen levenssfeer en een bepaalde preventie.

De heer L. Van den Bossche stelde dan ook voor in littera a) derde en vierde regel, de woorden „in het gedrang dreigen te komen” te vervangen door de woorden „in het gedrang komen”.

Dit maakt het volgens de indiener duidelijk dat niet geopteerd wordt voor een vorm van sociale controle. Door de nieuwe formulering wordt verwezen naar objectieve factoren, en verdwijnt de subjectieve appreciatie die in het woord „dreigen” besloten ligt. Aldus wordt een beter evenwicht gezocht in het spanningsveld preventie-privacy.

Het amendement werd eenparig aangenomen.

De heer A. Deneir samen met de verslaggever wensten in littera d) het woord „private” vervangen te zien door de juridisch correcte term „natuurlijke”. Tegen dit amendement rees geen enkel bezwaar en het werd eveneens eenparig aangenomen.

Hetzelfde gold voor hun tweede amendement dat ertoe strekte in fine van het artikel een littera g) toe te voegen luidend als volgt : „g) de Executieve : de Vlaamse Executieve ;”. Deze begripsomschrijving, die in artikel 3 is opgenomen, hoort thuis in artikel 2. De Commissie heeft dit eenparig aangevaard.

De verslaggever stelde voor om aan de omschrijving van de centra en diensten in fine van littera d) toe te voegen : „of gezinnen begeleiden waarvan aan de ouders een maatregel werd opgelegd.” De Gemeenschapsminister vond het overbodig omdat de voorgestelde tekst van het ontwerp dit reeds impliciet zegt.

In artikel 2, d), worden immers alle vormen van hulpverlening bedoeld en ook alle verenigingen die begeleiding verzekeren aan personen die minderjarigen opvangen, zoals pleegouders, leraars, provoogden, voorgedijraden, pleeggezinnen, diensten en andere.

Ingevolge de nadere toelichting werd het amendement ingetrokken.

Het geamendeerde artikel werd aangenomen met eenparigheid van stemmen.

Artikel 3

Een lid merkte op dat artikel 3 spreekt over Jeugdzorg” en dat artikel 4 overschakelt op het woord „bijstand”, terwijl „jeugdzorg” maatschappelijke begeleiding betekent en „bijstand” een voorziening is waarbij een recht op prestatie wordt toegekend.

De Gemeenschapsminister antwoordde dat het comité voor bijzondere jeugdzorg een ruimere opdracht krijgt dan bijstand verlenen. Ook preventie behoort tot haar taak.

De heer A. Deneir en de verslaggever legden een amende-

ment neer dat ertoe strekt in het laatste lid van het artikel, tussen de woorden „zetel” en „van” de woorden „en het werkgebied” in te lassen.

Dit lokte het amendement uit van de heer L. Van den Bosche die voorstelde heel het artikel te herschrijven door volgende tekst :

„Per bestuurlijk arrondissement wordt door de Executieve een comité voor bijzondere jeugdzorg, hierna te noemen het comité, opgericht.

Op grond van de bevolkingsdichtheid of de probleemconcentratie inzake bijzondere jeugdzorg, kan de Executieve ofwel per regio van twee bestuurlijke arrondissementen één comité oprichten, ofwel in eenzelfde bestuurlijk arrondissement twee of meerdere comités oprichten.

De Executieve bepaalt de zetel van de comités.”

Beide amendementen waren geïnspireerd door het feit dat de jeugdproblemen niet overal dezelfde zijn en niet overal in dezelfde omvang voorkomen. Bepaalde steden of wijken kunnen tijdelijk geconfronteerd worden met probleemsituaties, maar na verloop van tijd kunnen de omstandigheden zich wijzigen en kunnen de feiten of gevaren naar andere plaatsen overwaaien.

De Commissie aanvaardde het tweede amendement met dien verstande dat het gesubamendeerd werd door het eerste voorstel en dat dus de woorden „en het werkgebied” toegevoegd worden in de laatste zin.

Het gewijzigde artikel werd vervolgens eenparig aangenomen.

Artikel 4

De heer A. Deneir en de verslaggever dienden twee amendementen in. Het eerste had tot doel onder het punt 2°, het woord „dwangmaatregel” te vervangen door „afdwingbare pedagogische maatregel”. Het tweede strekte ertoe onder het punt 3°, het woord „overheidsdiensten” te vervangen door „publieke instellingen”.

Het eerste amendement spreekt voor zichzelf en de woorden „afdwingbare pedagogische maatregelen” worden reeds gebezigd in artikel 23 van het ontwerp. Het tweede amendement is een kwestie van terminologie. Ook de Gemeenschapsminister was het erover eens dat „instelling” in plaats van „dienst” een juridisch betere term is. Het amendement lokt bij de Voorzitter de opmerking uit dat de Vlaamse Raad bij decreet van 25 september 1975 de verbetering van de sociaalrechtelijke terminologie in de overheidsdiensten goedkeurde maar dat onze decreetgeving zelf onvoldoende rekening ermee houdt.

Een lid vroeg of de autonomie van het comité ten overstaan van de gerechtelijke instanties gewaarborgd is. En omgekeerd, of het parket verplicht is inlichtingen te vragen aan het comité vooraleer te mogen overgaan tot gerechtelijke acties.

Een lid wil in het verslag opgenomen zien dat 1° en 2° van het ontwerp-artikel bedoeld is als algemene preventie en minder als individuele preventie. De tekst wil er sterk de nadruk op leggen dat de comités meer dan de huidige jeugdbeschermingscomités ook dienen in te staan voor de algemene preventie.

Meerdere commissieleden merkten op dat de filosofie van het ontwerp, wat het comité betreft, er in bestaat de aanpak

van de problematische opvoedingssituatie helemaal buiten de gerechtelijke sfeer te houden. Ze vroegen zich echter af welke waarborgen het comité aan de jeugdrechter biedt, onder meer in verband met de ernst van de maatregelen en de werkelijke uitvoering van de vrijwillig aanvaarde hulp. Het comité werkt op basis van vrijwillig aanvaarde hulpverlening. Intussen moet het parket beslissen welk gevolg het verleent aan een PV-klacht. Dit decreet kan echter geen bepalingen opnemen die bindend zijn voor het parket.

Bovendien is de vrees gegrond dat men van dit artikel gebruik gaat maken om het parket te ontwijken.

Een lid Wenst het volgende in het verslag te laten opnemen :

- het zou wenselijk zijn dat het parket zich bij het comité informeert vooraleer te handelen ;
- het zou wenselijk zijn dat het parket bepaalde feiten die haar door PV's bekend geraken, aan het comité signaleert ;
- het zou wenselijk zijn dat het comité beperkte informatie mag mededelen als het parket er om vraagt.

De vermelding in het verslag volstaat. De bedoelingen worden beter niet als wettekst ingevoegd, daar aldus de binding met het gerechtelijk apparaat zou terugkeren. Er mag echter naar het cliënteel toe geen indruk ontstaan dat er in hoofde van het comité enige band is met het gerecht. Het comité mag geen signalisatiefunctie hebben naar het parket. Daardoor zou het vertrouwen van het cliënteel in het comité helemaal verloren kunnen gaan.

Punt 2° van dit artikel is geen tweede maatregel na punt 1°. Punt 1° is als bijstand en hulp bedoeld om een gerechtelijke tussenkomst te voorkomen of de noodzaak daartoe maximaal terug te dringen. Vandaar het voorstel van de heer L. Van den Bossche om bij amendement punt 2° gewoon te schrappen of aan te brengen in de aanhef van het artikel om de bedoeling van het artikel aan te duiden, namelijk de preventie.

De Gemeenschapsminister wilde het punt 2° echter behouden, maar het herschrijven, rekening houdend met de noodzakelijke waarborgen ten aanzien van de magistraten belast met jeugdzaken. Deze waarborg kan besloten liggen in elementaire informatie die door het comité op vraag van de bedoelde magistraten kan verstrekt worden.

Een amendement van de Gemeenschapsminister luidde als volgt : Punt 2° vervangen door wat volgt : „Aan de magistraten belast met jeugdzaken, die minderjarigen of diegenen die over hen de ouderlijke macht uitoefenen of hen in rechte of in feite onder hun bewaring hebben, naar het comité hebben verwezen, de waarborg te verlenen dat hoger omschreven bijstand en hulp daadwerkelijk zal worden aangeboden, en hen daartoe desgevraagd mede te delen of deze bijstand en hulp werd aangevat, nog wordt voortgezet of werd voltooid.”

Gezien de nieuwe formulering van artikel 4, 2°, werden de amendementen Bourgeois-Deneir en Van den Bossche ingetrokken. Het amendement van de Gemeenschapsminister met de nieuwe formulering van artikel 4, 2°, wordt eenparig goedgekeurd. In artikel 4, 3°, worden de woorden „en van overheidsdiensten” vervangen door „en van de overheid”.

Ten slotte wenste een lid in het verslag te zien opgenomen dat de laatste woorden van het artikel, namelijk „en desgevallend te coördineren”, geen verplichting tot coördinatie inhouden en dat ook niet door derden zou kunnen verplicht worden tot coördinatie of samenwerking. Door artikel 4, 4°, moet de mogelijkheid tot samenwerking en coördinatie opgehouden worden.

Het aldus gewijzigde artikel 4 werd aangenomen met eenparigheid van stemmen.

Artikel 5

Dit artikel bepaalt vooral dat het comité als dusdanig belast wordt met de algemene preventie inzake bijzondere jeugdzorg en het bepalen van de algemene lijnen van het beleid ter zake, terwijl het bureau instaat voor de individuele hulp en bijstand met medewerking van de sociale dienst.

De heer A. Deneir en de verslaggever dienden een amendement in dat ertoe strekt in § 1 de woorden „in het bijzonder” in te lassen tussen de woorden „worden” en „toevertrouwd”.

Maar de Gemeenschapsminister vroeg dit amendement niet aan te nemen omdat het zou kunnen leiden tot een interpretatie dat de bedoelde taken toevertrouwd „moeten” worden aan het comité, terwijl het de bedoeling van het ontwerp is dat alle individuele gevallen snel door het bureau beslist worden. Het bureau mag wel „tweede lezing” vragen aan het comité, en het comité mag krachtlijnen bepalen. Men mag bovendien niet vergeten dat het bureau niet alleen staat. Het wordt geholpen door maatschappelijke werkers. De uitvoeringsbesluiten of het huishoudelijk reglement moeten deze regels nader bepalen. Na de Gemeenschapsminister gehoord te hebben te hebben trokken de indieners dit amendement terug. Maar zij vroegen aan de Gemeenschapsminister het artikel te verduidelijken en te vervolledigen opdat uit de tekst van het decreet zou blijken dat, alhoewel het comité niet als controleorgaan fungeert van het bureau dat volkomen autonoom de haar opgedragen taken waarneemt, een dialoog tussen bureau en comité noodzakelijk is opdat de preventieve actie en hulpverleningsfunctie op elkaar zouden inspelen.

Daarop volgde dit amendement van de Gemeenschapsminister : In artikel 5, § 2 een rubriek 6° toevoegen luidend als volgt : „6°. het comité oriënteert en stimuleert de werking van het bureau voor bijzondere jeugdbijstand en bespreekt jaarlijks de algemene werking van het bureau”.

Een lid merkte op dat het comité ook „de” activiteiten in het algemeen mag bespreken. Hier kunnen die goed zijn, elders zou het beter kunnen zijn. Deze bespreking zou door de administratie moeten gebeuren.

De Gemeenschapsminister verduidelijkte nog dat de Executieve door het comité moet voorgelicht worden over de algemene richtlijnen, niet over individuele gevallen. Een jaarlijks verslag zal de tendenzen aantonen. Over de activiteiten wordt men ingelicht door de administratie : men kent de kosten, men beschikt over statistische gegevens inzake hulpverlening enzovoort.

De komma na „anderzijds”, punt 3°, vierde regel, mag wegvallen.

In verband met artikel 5, 5°, werd opgemerkt dat door het comité aan de Executieve geen verslag moet gegeven worden over de behandeling van de individuele gevallen, maar wel over de grote tendenzen en strekkingen in de individuele hulpverlening en vooral ook over de beleidstendenzen inzake algemene preventie. In tegenstelling met wat vermeld wordt in de memorie van toelichting bij artikel 5 is het zeker niet de bedoeling dat het comité de werking van de erkende voorzieningen zou evalueren. Dit behoort tot de opdracht van de administratie van de Vlaamse Gemeenschap en van de inspectiediensten en niet tot de opdracht van het comité, dat ten andere meestal partij zal zijn.

Het amendement van de Executieve tot toevoeging van een 6° werd eenparig aangenomen.

Het artikel 5 werd, aldus geamendeerd, eenparig aangenomen.

Artikel 6

In antwoord op een lid dat een vergelijking trok met de huidige toestand, zei de Gemeenschapsminister dat de huidige jeugdbeschermingscomités bestaan uit 12, 18 en sommige zelfs uit 24 leden. 18 of 24 is te veel omdat in dit ontwerp gewerkt zal worden per administratief arrondissement en niet per gerechtelijk arrondissement. Zoals blijkt uit de commentaar bij de artikelen kunnen bijkomende benoemingsvoorwaarden door de Executieve vastgesteld worden, maar de interpellant wilde dit bepaald zien in het decreet zelf. De Gemeenschapsminister lichtte deze voordracht door de Executieve nader toe : het betekent op de eerste plaats dat de Minister die de welzijnssector onder zijn bevoegdheid heeft contact neemt met een aantal instellingen om kandidaten naar voor te brengen.

Voorts werd de vraag gesteld naar de plaatsgebondenheid van de vertegenwoordigers bedoeld in § 1, alinea 2. Thans zijn de voordrachten arrondissementgebonden terwijl dit evenmin ergens in de wet als verplichting wordt gesteld.

Bij de tweede zin van § 1, alinea 2, waar sprake is van representativiteit van de onderscheiden maatschappelijke visies, herinnerde de heer L. Van den Bossche eraan dat alle grote ideologische en filosofische stromingen in de maatschappij moeten vertegenwoordigd zijn. Om deze globale maatschappelijke representativiteit te bekomen ware het beter, om alle discussies te vermijden, dat het laatste deel van de zin wegvalt. Hij wees tevens op de mogelijkheid van meerdere comités bij probleemconcentraties waar ook rekening moet gehouden worden met vormingsvoorwaarden onder meer in verband met specifieke problemen die zich ter plaatse kunnen stellen.

Daarom diende hij volgend amendement in : in § 1, alinea 2, laatste zin, de woorden „die in voornoemde organisaties, voorzieningen of initiatieven leven”, weglaten.

Om de tekst te vereenvoudigen dienden de heren L. Hancké en L. Van den Bossche een amendement in dat ertoe strekt alinea's 2 en 3 van § 1 samen te voegen in volgende tekst :

„Deze leden worden benoemd als vertegenwoordigers van organisaties, voorzieningen of initiatieven, voor één vierde uit personen die actief zijn in de jeugd- en volwassenenvorming ; voor één vierde uit personen die actief zijn in de dienst- of hulpverlening aan jeugd en gezin ; voor één vierde uit personen die actief zijn in arbeids- en onderwijsmiddens en voor één vierde uit personen die actief zijn in de gezondheidszorg. De Executieve houdt hierbij rekening met de onderscheiden maatschappelijke visies.”

Ook de Gemeenschapsminister diende een amendement in om die twee alinea's te herschrijven in één alinea, namelijk „Deze leden worden benoemd als vertegenwoordigers van jeugdorganisaties, voorzieningen of andere initiatieven die zich actief met jeugd en gezin bezighouden, voor één vierde uit personen die actief zijn in de jeugd- en volwassenenvorming ; voor één vierde uit personen die actief zijn in dienst- of hulpverlening aan jeugd en gezin ; voor één vierde uit personen die actief zijn in arbeids- of onderwijsmiddens en voor één vierde uit personen die actief zijn in de gezondheidszorg. De Execu-

tieve houdt hierbij rekening met de onderscheiden **maatschappelijke visies**". Dit amendement werd eenparig aangenomen.

Ingevolge het amendement van de Gemeenschapsminister trokken de heren Van den Bossche en Hancké hun amendementen in.

Artikel 6 werd geamendeerd aanvaard met eenparigheid van stemmen.

Artikel 7

Opnieuw bracht de Commissie het probleem te berde van de relatie met de jeugdrechtbank.

Het is mogelijk dat twee sociale diensten parallel gaan optreden naar dezelfde minderjarige of naar hetzelfde gezin toe. Dat zou nefast zijn. Daarom moeten er afspraken gemaakt worden tussen de sociale dienst van het comité en de sociale dienst van de jeugdrechtbank. In de praktijk zou dat kunnen ; in een decreet-tekst kan het niet opgenomen worden.

De procureur heeft de keuze tussen vervolgen en het dossier definitief sluiten. Als hij rekening wil houden met een vrijwillige hulpverlening, dan maakt hij het zichzelf moeilijk. Hij moet een eindpunt zien. Een eindpunt zou kunnen zijn dat hem het falen van de hulpverlening op vrijwillige basis gesignaleerd wordt, wat na de amendering van artikel 4, 2°, mogelijk is, zonder dat het dossier hem overhandigd wordt. Maar hiertegen rijst het bezwaar dat de procureur daaruit zou kunnen besluiten dat hij daarna verplicht is in te grijpen. Dat is niet de bedoeling van het ontwerp. In elk geval dient inderdaad vermeden te worden dat het parket minder gevallen zou klasseren of seponeren dan nu het geval is, omdat het parket geen waarborgen heeft over de maatregelen die het comité neemt noch over de naleving ervan. Het comité kan inderdaad geen dossier mededelen aan het parket, dat alleen op de hoogte mag gehouden worden. Voor de meeste leden is het noodzakelijk dat er zo weinig mogelijk informatie vanuit het comité naar het parket gaat. Dat is precies het nieuwe in het systeem : de behandeling op vrij willige basis mag geen gevaar inhouden voor andere gevolgen. Het komt erop neer dat de procureur des konings afstand doet van zijn vorderingsrecht tot hij groen licht krijgt van de bemiddelingscommissie. Die situatie zal echter spanningen meebrengen die de goede werkzaamheid van het systeem in gevaar kan brengen : nodig is een evenwicht tussen het vertrouwen van het cliënteel en van het vertrouwen van het parket. In dit verband kan een formele en zo neutraal mogelijke mededeling aan het parket, een oplossing zijn om ook bij het parket vertrouwen te scheppen in de behandeling van het dossier door het comité, en dan nog bijzonder in verband met de zaken die door het parket zelf aan het comité toevertrouwd worden.

Ten slotte werd erop gewezen dat de regels van het beroepsgeheim ook toepasselijk moeten zijn op de leden van het comité en van de sociale dienst van het comité. Bovendien is er volgens het ontwerp-decreet nog een bemiddelingscommissie, die dient tussen te komen vóór een verwijzing naar de jeugdrechtbank. De garantie die het comité voor bijzondere jeugdzorg zou kunnen geven geldt niet voor de bemiddelingscommissie.

Het artikel werd eenparig aangenomen.

Artikel 8

Het artikel werd zonder opmerkingen eenparig aangenomen.

Artikel 9

De Gemeenschapsminister zei dat het een misvatting zou zijn het bureau te beschouwen als een dagelijks bestuur van een vergadering. Het is daarom niet nodig in het decreet te omschrijven hoe het gevormd moet worden.

Een amendement van de Gemeenschapsminister strekte er toe in § 2, 1°, de woorden „namens het bureau” te schrappen. De geschrapte woorden zijn overbodig omdat uit § 1 volgt dat het bureau optreedt via haar sociale dienst. Dit amendement werd eenparig aangenomen.

Bij de bespreking van de werkingsbeginselen die bepaald worden in § 2, bleek dat in punt 2° de termen „hulpverleningsprogramma” en „concreet hulpaanbod” dienden te worden aangevuld. Er bestaat overigens geen enkele reden waarom in een afzonderlijk artikel 10 moet bepaald worden wat in artikel 9 kan en moet gezegd worden.

De heer L. Van den Bossche stelde in een amendement voor de laatste zinsnede van § 2, 2°, aldus te lezen : „door het uitwerken van een specifiek hulpverleningsprogramma met de verscheidenheid van de beschikbare voorzieningen.” Artikel 10 heeft dan geen voorwerp meer en zou uit het ontwerp geschrapt worden.

De Gemeenschapsminister stelde dan op haar beurt een amendement voor waarbij het hulpverleningsprogramma, eveneens met woorden uit artikel 10, nog scherper werd omschreven : tussen de woorden „een” en „hulpverleningsprogramma” de woorden „specifiek aan de problematische opvoedingsituatie aangepast” inlassen. Na het woord „hulpaanbod” zou volgens haar voorstel de bijzin volgen : „dat rekening houdt met de verscheidenheid van de beschikbare voorzieningen”. Het artikel 10 zou ook hierdoor komen te vervallen.

De wijziging zoals voorgesteld door de Gemeenschapsminister werd eenparig aangenomen.

De heer L. Van den Bossche trok daarna zijn amendement in.

De heer L. Van den Bossche stelde voor in § 2, 4°, het woord „veertien” telkens te vervangen door „twaalf”, omdat hij van mening is dat een jongere vanaf 12 jaar beslissingsrecht moet hebben over de hulp die hij vraagt, en men dus ook vanaf die leeftijd zijn instemming moet vragen.

De Gemeenschapsminister kon dit amendement niet **bijtre**den. Zij is van oordeel dat de leeftijd bepalen op 14 jaar reeds emancipatorisch revolutionair is.

Zij werd hierin bijgetreden door een lid dat zei dat men de verantwoordelijkheden niet mag leggen waar ze niet moeten liggen. De literatuur daarover gaat steeds uit van ouderen dan 14 jaar. De verantwoordelijkheid geven aan jongeren onder de 14 jaar is een mooie leuze voor schoolbanken, maar in de praktijk is het feit fataal. Hij vond 14 jaar te jong en wenst 16 jaar als leeftijdsgrens. Waarop de Gemeenschapsminister antwoordde dat ook de jeugdrechters opteren voor 14 jaar.

Ter stemming gelegd werd dit amendement verworpen met 7 stemmen tegen 1.

De heren E. De Groot en L. Van den Bossche dienden een amendement in om aan artikel 9 een 8e lid toe te voegen met als tekst :

„De sociale dienst en het bureau eerbiedigen de ideologische, filosofische en godsdienstige overtuiging van de personen betrokken in problematische opvoedingssituaties die zij pogen te helpen.”

Volgens de Gemeenschapsminister is dit amendement overbodig, omdat artikel 6 reeds de eerbiediging van de persoonlijke overtuiging voorziet. Het bureau is een openbare instantie die moet openstaan voor iedereen. Bovendien is het inherent aan het wezen van elk maatschappelijk werk dat de opvattingen van het individu geëerbiedigd worden.

De Gemeenschapsminister gaat er niettemin mee akkoord het amendement in de tekst op te nemen.

Ter stemming gelegd wordt het amendement eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Het gewijzigde en aangevulde artikel wordt eenparig aangenomen.

Artikel 10

Ingevolge de aanneming van het amendement van de Gemeenschapsminister op artikel 9, § 2, 2°, moest dit artikel komen te vervallen. In die zin werd een amendement ingediend zowel door de Gemeenschapsminister zelf als door de heer L. Van den Bossche die als verantwoording voor zijn amendement op de ontwerp tekst van artikel 10 zei dat een decreet moet zeggen wat men wil en niet wat men zou willen.

De Gemeenschapsminister wijst er echter toch op dat het de bedoeling was van het artikel om te wijzen op de noodzaak van samenwerking met en het beroep doen op bestaande verenigingen bij het zoeken naar oplossingen voor een bepaalde opvoedingssituatie. Het is nodig dat men ook in het welzijnswerk economischer en zeer rationeel poogt te werken.

De Commissie is eenparig eens met de schrapping van artikel 10.

Artikel 11 (artikel 10 na vernummering)

Dit artikel bevestigt dat het bureau geen „dagelijks bureau” is. Het artikel werd zonder verdere opmerkingen eenparig aangenomen.

Artikel 12 (artikel 11 na vernummering)

Op de vraag wat „bijdragen van de minderjarigen” betekent, antwoordde de Gemeenschapsminister dat nu, bij plaatsing, voor de minderjarige een bijdrage gevraagd wordt aan de ouders. Bij vrijwillige hulpverlening zal met de ouders moeten overlegd worden wat de bijdrage zal zijn.

De Commissie stelt voor dat de Executieve de tweede alinea van § 3 van dit artikel zou herschrijven.

Daarop stelde de Gemeenschapsminister voor deze alinea te vervangen door: „De bureaus stellen na overleg de bijdragen vast van de minderjarigen en van de onderhoudsplichtige personen onverminderd het recht van dezen zich bij verzoekschrift tot de jeugdrechtbank te wenden”. Het amendement werd eenparig aangenomen.

Aldus gewijzigd werd het artikel eveneens eenparig aangenomen.

Artikel 13 (artikel 12 na vernummering)

In hoofdstuk III van het ontwerp wordt de instelling voorgesteld van een „bemiddelingscommissie voor bijzondere jeugdzorg” als tussenschot tussen de justitiële jeugdbescherming door de jeugdrechtbank en de jeugdzorg op vrijwillige basis belichaamd door de comités voor bijzondere jeugdzorg en de bureaus voor jeugdbijstand.

Er werd een uitgebreide bespreking gehouden over de rol, de betekenis en werkingsmogelijkheden van deze bemiddelingscommissie. Sommige leden vreesden namelijk dat het met deze commissie dezelfde weg kunnen opgaan als met de plaatsingsadviescommissies, de zogenaamde PAC's in Nederland. Deze commissies van over de grens, die in feite experimentele commissies zijn, waren bedoeld als een soort sas, maar zijn in werkelijkheid bekrachtigingscommissies geworden voor een gevraagde maatregel. Dat komt omdat er zoveel werk is binnengekomen dat ze louter formalistisch zijn gaan werken.

Voor onderhavig ontwerp is de bemiddelingscommissie het sluitstuk. Er wordt immers gestreefd naar een volledige scheiding tussen jeugdbijstand en jeugdrechtbank. De bemiddelingscommissie kan dus niet anders betekenen dan een echte filter; dit wil zeggen ze zal nogmaals nagaan of het probleemgeval echt een verloren geval in het kader van de vrijwillige jeugdzorg is en – dus – niet anders dan aan de verantwoorde-lijkheid van de jeugdrechter kan overgelaten worden.

De Gemeenschapsminister bevestigde dat de bemiddelingscommissie de laatste kans is vooraleer de jongere in aanraking komt met het gerechtelijk apparaat. Dat houdt in dat de bureaus voor bijzondere jeugdbijstand goed werk moeten leveren en niet zo gemakkelijk de zaak naar de bemiddelingscommissie mogen sturen, want eens daar beland is de zaak al min of meer beslecht en moet de bemiddelingscommissie zware beslissingen nemen.

Het verschil met de genoemde PAC's ligt hierin dat deze commissies werken met dossiers terwijl de bemiddelingscommissie zal werken met mensen. Dat verruimt de mogelijkheden. De bemiddelingscommissie zal zo vlug mogelijk beslissen dat ze de zaak overlaat aan de jeugdrechtbank ofwel terugstuurt naar het bureau voor bijzondere jeugdbijstand. Maar deze terugzending zal constructief zijn. Eventueel na raadpleging van deskundigen kan de bemiddelingscommissie enerzijds oordelen dat de betrokkene nog een kans moet geboden worden en anderzijds maatregelen adviseren waarmee het bureau voor bijzondere jeugdbijstand opnieuw kan werken.

Het mag niet de bedoeling zijn dat de bemiddelingscommissie het dossier lange tijd onder zich houdt. Een belangrijk element in de fase van de bemiddeling is ook dat deze commissie direct contact zal hebben met de betrokkenen die voor haar verschijnen. Het bureau zal het geval meestal behandeld hebben op basis van het dossier van de sociale dienst. Voor de bemiddelingscommissie komt het veel meer tot een gesprek tussen de betrokkenen en tot een evaluatie van de maatregelen, ook een neutrale beoordeling ervan. Men zou deze bemiddelingsfase kunnen vergelijken met de verzoeningsprocedure voor de vrederechter. Wanneer men deze bemiddeling echter bij de jeugdrechter zou plaatsen, zou men direct in de justitiële sfeer komen, wat men wil voorkomen.

Een lid bleef van oordeel dat de leden van de bemiddelingscommissie waarschijnlijk te weinig ervaring zullen hebben en niet het nodige gezag om de verzoening te doen slagen.

De Gemeenschapsminister wees de kritiek van de hand als zou de bemiddelingscommissie een irrealistische en overbodi-

ge creatie zijn.

Zij reageerde hiermee tegen de opmerking van een lid dat zei dat een magistraat even goed als de bemiddelingscommissie kan waarschuwen dat hij verplicht zal zijn gerechtelijk op te treden als blijvend onwil of kwade trouw van de betrokkene uitgaan.

De Gemeenschapsminister herhaalde dat het ontwerp de jeugdbijstand volledig wil gescheiden houden van het justitiële. Bovendien gaf ze ter overweging dat inzake jeugdbescherming nog nooit gezag toegekend was aan een nieuwe instelling. Tot op heden kent men alleen de jeugdrechtbank, en theoretisch mag men aannemen dat de bemiddelingscommissie bij de bemiddeling over even veel mogelijkheden en kansen beschikt als de jeugdrechter. Ze is ervan overtuigd dat goed werkende bemiddelingscommissies zich zullen weten waar te maken en er zullen in slagen een groot aantal jongeren uit de justitiële sector te houden.

De heer L. Van den Bossche stelde voor de artikelen 13 tot en met 24 van het ontwerp te schrappen. Ter stemming gelegd werd dit amendement verworpen met 8 stemmen tegen 1.

Bij de bespreking van artikel 3 werd voorgesteld rekening te houden met veranderlijke factoren in de probleemsituaties. Pro memorie **weze** gezegd dat plaats en omstandigheden dikwijls bepalend zijn voor verziekte of criminele toestanden, in casu ten aanzien van jeugdproblematiek, en dat deze factoren zeer onstabiel zijn. Rekening houdend met deze bedenkingen diende de Gemeenschapsminister een amendement in dat er toe strekt de ontwerp tekst van dit artikel te vervangendoor wat volgt :

„Per gerechtelijk arrondissement wordt door de Executieve een bemiddelingscommissie voor bijzondere jeugdbijstand, hierna te noemen de bemiddelingscommissie opgericht.

Op grond van de bevolkingsdichtheid of de **probleemconcentratie** inzake bijzondere jeugdbijstand, kan de Executieve ofwel per regio van twee gerechtelijke arrondissementen één bemiddelingscommissie oprichten, ofwel in eenzelfde **gerechtelijk** arrondissement twee of meerdere bemiddelingscommissies oprichten.

De Executieve bepaalt de zetel en het werkgebied van de bemiddelingscommissies.”

Het amendement werd eenparig aangenomen.

Ten slotte werd dit artikel in zijn nieuwe tekst eenparig aangenomen.

Artikel 14 (artikel 13 na vernummering)

De verslaggever stelde voor in 1°, de woorden „wordt geweigerd” te vervangen door „niet wordt bekomen”. Dit amendement werd eenparig aangenomen.

Voor een betere leesbaarheid van 2° stelde de verslaggever ook voor de woorden „oplossingsvoorstellen voor problematische opvoedingssituaties” te vervangen door „hulpverleningsaanvragen” en de woorden „uitgaande van de hulpvrager” te schrappen. Ook dit amendement werd eenparig aangenomen.

Over punt 3° gaf de Gemeenschapsminister volgende verduidelijking. Het parket kan justitieel ingrijpen met gevolgen vermijden door beroep te doen op de bemiddelingscommissie. Waarom beroep doen op de bemiddelingscommissie en niet op het bureau voor bijzondere jeugdbijstand ? Omdat het mo-

gelijk is dat de ouders op dat bureau reeds beroep gedaan hebben en ten einde raad bij de jeugdrechter aankloppen. Deze kan dan nog een poging ondernemen via de bemiddelingscommissie. Zo krijgt ook het parket de mogelijkheid om een justitiële tussenkomst te vermijden in de gevallen waar alleen een opvoedingsmaatregel wenselijk is. Dit zal bijvoorbeeld vooral doeltreffend zijn in de gevallen waar het alleen gaat over onbuigzaamheid.

In punt 5° wordt met „andere bemiddelingsverzoeken” bedoeld, de „verzoeken van bekommerde derden”, zoals bijvoorbeeld de onderwijzer, de wij kagent, de verantwoordelijke van jeugdclub of jeugdhuis, verpleegkundigen en anderen. De opsomming is niet limitatief.

Het artikel, geamendeerd in punten 1° en 2°, werd vervolgens eenparig aangenomen.

Artikel 15 (artikel 14 na vernummering)

De verslaggever stelde voor in 3° de woorden „het welzijnswerk ten behoeve van jeugd en gezin” te vervangen door „in voorzieningen”, omdat dit in artikel 2 voor de toepassing van het decreet werd omschreven.

Het amendement werd eenparig aangenomen en vervolgens ook het hele aldus gewijzigde artikel.

Artikel 16 (artikel 15 na vernummering)

Op de vraag of de rechtszekerheid niet vereist dat de in § 1, alinea 2 bedoelde brief aangetekend weze, antwoordde de Gemeenschapsminister dat de procedure die hier bepaald wordt, dezelfde is als deze wanneer men zich tot een vrederechter wendt. Bovendien is het een feit dat bedoelde procedure zal aangewend worden door vele eenvoudige mensen voor wie een aangetekend schrijven een hele bedoening is die bovendien geld kost.

De verslaggever stelde voor in § 2, 3° de woorden „het bureau of de hoedanigheid van de magistraat” te vervangen door „de naam, de voornaam en de hoedanigheid van de persoon die het verzoek indient”, en in § 2, 4° de woorden „alsook de bij de bemiddeling te betrekken partijen” toe te voegen.

Deze amendementen werden door de Commissie eenparig aanvaard.

De aldus geamendeerde tekst van het artikel werd eenparig aangenomen.

Artikel 17 (artikel 16 na vernummering)

De heer L. Van den Bossche diende een amendement in dat ertoe strekte de tweede zin van § 2 te schrappen. De vertrouwenspersoon die ambtshalve door de bemiddelingscommissie wordt toegewezen als de minderjarige zelf niet in staat is zich te laten bij staan of te laten vertegenwoordigen, kan volgens de indiener alleen een advocaat zijn. Deze advocaat is gebonden door deontologische regels. De in deze alinea bedoelde jongere is, steeds volgens de indiener, ofwel een kleuter ofwel een mentaal gehandicapte. En voor hun vertegenwoordiging gelden bestaande rechtsregels. Tevens stelt zich de vraag wie bevoegd is om te oordelen of iemand „niet in staat is om”.

Een ander lid trad de bedenking bij dat de zin inderdaad overbodig lijkt te zijn. Hij sprak bovendien de vrees uit dat zowel bij de hulpbehoevende als bij de hulpverstreckende de

persoonlijke en bewuste inbreng zal verloren gaan wanneer men gaat overdrijven in het vertegenwoordigen.

De Gemeenschapsminister was het met deze bezwaren niet eens. Zij stelde dat het tegenovergestelde ook waar kan zijn, namelijk dat men een gesprek gaat voeren met een onmondige partij. Zij vroeg het amendement te verwerpen. Anderzijds stelde zij voor in dit verslag uitdrukkelijk te vermelden dat de bepaling waarover hier sprake is slechts bij uiterste uitzondering mag ingeroepen worden. Het principe luidt dat de betrokkene persoonlijk verschijnt en dat vertegenwoordiging slechts de regel bevestigt. Dit zal dan vooral het geval zijn voor zeer jonge kinderen, mentaal-gehandicapten en anderen.

Het amendement werd eenparig verworpen.

De heer D. Vervaeet diende een amendement in om in § 3 tweemaal de woorden „of raadsman” weg te laten. Het werd eenparig aangenomen.

De verslaggever stelde voor in § 4 de woorden „zoals omschreven in artikel 32” te schrappen en tussen de woorden „dienst” en „laten”, de woorden „bedoeld in artikel 3 1, § 1” in te lassen. (Na vernummering werd dit in de tekst aangenomen door de Commissie . „bedoeld in artikel 29, § 1”). Het amendement werd eenparig aangenomen.

De verslaggever stelde ook voor een § 5 toe te voegen, luidende als volgt :

„§ 5. De magistraat belast met jeugdzaken kan zich door een consulent van de sociale dienst bedoeld in artikel 3 1, § 2 laten vertegenwoordigen.” (in de definitieve tekst werd dit : artikel 29, § 2). Hij ging uit van de bedenking dat de magistraat niet altijd en overal zelf moet aanwezig zijn. Ook dit amendement werd eenparig aangenomen.

Het aldus geamendeerde artikel werd eenparig aangenomen.

Artikel 18 (artikel 17 na vernummering)

De eerste zin van § 1 stelt dat de bemiddelingscommissie tot taak heeft te bemiddelen met het oog op het bereiken van een minnelijke regeling, „door overleg en overreding”. Deze vier geciteerde woorden leken overbodig. Zowel de heer L. Van den Bossche als de Gemeenschapsminister stelden bij amendement voor deze woorden te schrappen. De eerstgenoemde liet de eer aan de Gemeenschapsminister en haar amendement werd eenparig aangenomen.

Bij de bespreking van de tweede alinea van § 1 werd opgemerkt dat het woord proces-verbaal een specifieke betekenis heeft. Hier is het niet op zijn plaats. Alleszins past het niet in de filosofie van het ontwerp die de bijstand en ook de laatste bemiddeling wil houden buiten de justitiële sfeer. De heer L. Van den Bossche stelt voor de tweede alinea te vervangen door „De minnelijke regeling wordt schriftelijk vastgesteld en behoorlijk ondertekend door de betrokken partijen”.

De Gemeenschapsminister was het met deze bemerking eens maar vraagt bedoelde zin aldus te herschrijven : „Indien een minnelijke regeling tot stand komt, wordt dit vastgelegd in een geschrift behoorlijk ondertekend door de betrokken partijen”. Deze zin droeg de voorkeur weg van de Commissie. Het amendement werd eenparig aangenomen, waarop de heer L. Van den Bossche zijn amendement introk.

In de derde alinea van § 2 leken de woorden „volstrekt noodzakelijk en onontbeerlijk” te absoluut.

De Gemeenschapsminister stelde zelf voor deze te vervangen door „ernstig aangewezen”. De Commissie aanvaardde dit eenparig.

Zoals de eerste zin van het laatste lid van § 2 in de ontwerp-tekst neergeschreven is, zal hij problemen stellen in verband met de ontvankelijkheid van het verzoekschrift. De bemiddelingscommissie kan zich niet rechtstreeks tot de jeugdrechter wenden. Het openbaar ministerie vordert. Daar diende de Gemeenschapsminister een amendement in om deze zin te vervangen door volgende bepaling : „De doorverwijzing geschiedt middels een gemotiveerd advies dat aan het openbaar ministerie wordt overgemaakt met het oog op een vordering bij de jeugdrechtbank als daartoe grond bestaat”. De heer L. Van den Bossche stelde in een subamendement voor de overbodige woorden „met het oog op een vordering bij de jeugdrechtbank als daartoe grond bestaat” weg te laten. De Commissie trad dit voorstel bij. Daarop aanvaardde ze unaniem het aldus gesubamendeerd amendement van de Gemeenschapsminister.

Een tweede subamendement van de heer L. Van den Bossche om het woord „doorverwijzing” te vervangen door „overmaking” stootte op het bezwaar dat het constant gebruik van dit woord in het ontwerp daardoor wordt aangetast. Het subamendement werd ingetrokken.

Het aldus geamendeerd artikel werd eenparig aangenomen.

Artikel 19 (artikel 18 na vernummering)

Dit artikel werd zonder opmerkingen eenparig aangenomen.

Artikel 20 (artikel 19 na vernummering)

Na heel het artikel gelezen te hebben kan men voorstellen dat onder de drie leden waaruit de bemiddelingscommissie betaakt, de voorzitter begrepen is. De verslaggever stelde echter voor duidelijkheidshalve in het eerste lid tussen de woorden „leden” en „die”, de woorden „waaronder een voorzitter” toe te voegen. Dit amendement werd eenparig aangenomen.

Op de tweede en derde alinea had een lid heel wat kritiek. Is het nodig dat de kandidaten voorgedragen worden door advocaten en magistraten ? Het ligt voor de hand dat hun voorkeur spontaan naar juristen zal uitgaan. En is het nodig of wenselijk dat de commissie volledig of gedeeltelijk door juristen is samengesteld ? De derde alinea zegt zeer terecht dat de commissie samengesteld zal worden door mensen met bijzondere deskundigheden inzake problematische opvoedingssituaties. Deze bepaling volstaat.

De Gemeenschapsminister vond deze opmerkingen gegrond en diende een amendement in om het tweede en derde lid van het artikel te schrappen, wat door de Commissie unaniem werd aangenomen.

Maar met betrekking tot het vierde lid vestigde de Gemeenschapsminister toch de aandacht op haar bekommernis voor de deskundigheid van de leden, wat toch impliceert dat een ervaren jurist er op zijn plaats zou zijn.

In dezelfde geest werd van gedachten gewisseld over de onverenigbaarheden waarover sprake in de vijfde alinea van de ontwerp-tekst. Een lid pleitte voor onverenigbaarheid voor alle magistraten, staande en zittende magistratuur. Alhoewel moet aangenomen worden dat een vrederechter toch wel wat

ervaring heeft met de jeugdproblematiek, meende spreker dat hij toch sterk in eigen rechterlijk milieu verkeert. Zij onafhankelijkheid mag niet in het gedrang komen. En bestaat er geen gevaar voor een para-rechtspraak? De heer L. Van den Bossche legde een amendement neer om de woorden na „onverenigbaar”, in hoofdorde te vervangen door „met het ambt van magistraat of het beroep van advocaat”, wat door de commissie verworpen werd met 7 stemmen tegen 1, en in ondergeschikte orde te vervangen door „met het ambt van advocaat”, wat met dezelfde stemmen eveneens werd verworpen. Daarentegen werd unaniem zijn amendement aangenomen dat er toe strekte na de woorden „onverenigbaar met”, de woorden in te lassen: „het ambt van voorzitter van de jeugdkamer in het Hof van Beroep”.

Het geamendeerd artikel werd vervolgens eenparig aangenomen.

Artikel 2 1 (artikel 20 na vernummering)

De heer H. Deleeck stelt als amendement voor op de tweede regel het woord „bemiddelingscommissie” in het meervoud te schrijven opdat de tekst eenvormig weze met de wijze van verwording in de artikelen 7 en 22. Dit voorstel wordt eenparig aangenomen.

De Gemeenschapsminister beoogt dat er geen afzonderlijke sociale dienst komt bij de bemiddelingscommissie.

Het artikel werd, aldus verbeterd, unaniem aangenomen.

Artikel 22 (artikel 21 na vernummering)

Dit artikel wordt zonder opmerkingen eenparig aangenomen.

Artikel 23

Dit artikel 23 van het ontwerp diende geschrapt omdat bij de bespreking van artikel 2 het amendement aanvaard werd van de heer L. Van den Bossche die voorgesteld had een littera h) toe te voegen waarbij een omschrijving werd gegeven van „afdwingbare pedagogische maatregelen”. De schrapping werd door de Commissie eenparig aangenomen.

Artikel 24 (artikel 22 na vernummering)

Dit artikel handelt over de modaliteiten waaronder de pedagogische maatregelen die door de jeugdrechtbank kunnen worden opgelegd, kunnen uitgevoerd worden in het kader van de voorzieningen die door de Vlaamse Gemeenschap worden erkend en gesubsidieerd.

Een lid noemde § 1, a) en b) een ontoelaatbare bevoogding van rechtbanken.

De Gemeenschapsminister ontkende dit. Er wordt niet geraakt aan de autonomie van de jeugdrechters. Zij wees erop dat de jeugdrechters echter moeten begrijpen dat binnen de staatsvorming de autonomie van de gemeenschappen ontstond met verplichtingen voor die gemeenschappen. De verantwoordelijkheid voor de bijstand aan personen is aan de gemeenschap toevertrouwd en in dit ontwerp wordt een poging gedaan om die verantwoordelijkheid op te nemen. De vraag is dus hoe de autonomie van de jeugdrechter kan geëerbiedigd

worden met eerbiediging van de autonomie van de Gemeenschap. Uit de staats Hervorming volgt die wederzijdse autonomie. Aan de jeugdrechter vraagt men alleen dat ofwel voorafgaandelijk ofwel binnen de zes maanden een advies gevraagd wordt over de getroffen pedagogische maatregelen en zonder dat dit advies bindend is. Er is geen sanctie maar het advies kan inspirerend effect hebben. Een jeugdrechter kan immers die maatregel altijd wijzigen of intrekken (artikel 60 van de wet van 8 april 1965). Een jeugdrechter is uiteraard al minder juridisch, inde betekenis van minder formalistisch en meer soepel ten aanzien van de omstandigheden en de jeugdige betrokkenen, dan de andere rechters. Hij mag zich door dit decreet nu ook laten inspireren door pedagogische maatregelen. Het feit dat de jeugdrechter een vrijblijvend advies ter lezing wordt aangeboden betekent geen aantasting van zijn autonomie als rechter.

Een lid wijst erop dat het normaal en wenselijk is dat een jeugdrechter ook niet gerechtelijke oplossingen overweegt. In kringen van de vrijwillige jeugdzorg vindt men het gewenst dat de jeugdrechter ook een pedagogisch advies kan nemen of dat hij erom kan verzoeken.

Rekening houdend met de bespreking diende de Gemeenschapsminister een amendement in om de tekst van § 1 als volgt te vervangen :

„In de gevallen waarin de zaak bij de jeugdrechtbank aanhangig wordt gemaakt, hetzij op vordering van het openbaar ministerie, hetzij op een beschikking tot verwijzing door de onderzoeksrechter, hetzij door vrijwillige verschijning ingevolge een met redenen omklede waarschuwing van het openbaar ministerie of bij dagvaarding op verzoek van het openbaar ministerie, kunnen de afdwingbare pedagogische maatregelen uitgevoerd worden in het kader van de voorzieningen die door de Executieve worden erkend of gesubsidieerd :

- a) voor zover de bemiddelingscommissie voorafgaandelijk aan de jeugdrechtbank haar advies heeft meegedeeld ;
- b) zonder voorafgaandelijk advies van de bemiddelingscommissie voor een maximum termijn van één jaar.”

Deze tweede tekst werd door de Commissie gunstig onthaald omdat hij voorzichtiger is opgesteld. De autonomie van de jeugdrechter bij het nemen van een maatregel wordt duidelijker onderlijnd. Bovendien is hij technisch beter omdat de termijn op 1 jaar gebracht wordt teneinde de tekst te laten aansluiten bij de herzieningsmogelijkheid voorzien in artikel 60, tweede lid van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming.

Het amendement wordt eenparig aangenomen.

Een amendement van de heer L. Van den Bossche dat ertoe strekte om artikel 24 te schrappen werd afgewezen met 7 stemmen bij 1 onthouding.

Het geamendeerd artikel werd vervolgens eenparig aangenomen.

Artikel 25 (artikel 23 na vernummering)

Dit artikel werd zonder opmerkingen eenparig aangenomen.

Artikel 26 (artikel 24 na vernummering)

De Gemeenschapsminister stelde voor in het laatste lid de woorden „een rechter” te vervangen door de woorden „de lei-

dend jeugdrechter”, en het woord „arrondissement” te vervangen door het woord „werkgebied”.

De plaats waar de aanvrager gevestigd is, moet begrepen worden als de lokaliteit waar de voorziening uitsluitend of hoofdzakelijk haar activiteiten zal uitoefenen.

Het amendement werd eenparig aangenomen.

Het geamendeerd artikel werd vervolgens eenparig aangenomen.

Artikelen 27 tot en met 30
(artikelen 25 tot en met 28 na vernummering)

Deze artikelen werden zonder opmerkingen eenparig aangenomen.

Artikel 3 1 (artikel 29 na vernummering)

De Gemeenschapsminister stelde voor § 2 in dit artikel te vervangen door wat volgt : „In elk gerechtelijk arrondissement wordt een sociale dienst van de Vlaamse Gemeenschap bij de Jeugdrechtbank opgericht ten behoeve van diegenen waarvoor door de rechterlijke overheden, die optreden ten aanzien van minderjarigen, een afdwingende pedagogische maatregel wordt overwogen of genomen”.

De oorspronkelijke tekst diende gewijzigd te worden om ook de parketmagistraten de mogelijkheid te bieden in hun beoordeling rekening te houden met de bevindingen van de sociale dienst van de Vlaamse Gemeenschap bij de Jeugdrechtbank. Deze sociale dienst komt in de plaats van de afdeling van de sociale dienst voor jeugdbescherming ter beschikking gesteld van de rechterlijke overheden.

De Commissie was het hiermee eens en nam het amendement eenparig aan.

Het geamendeerd artikel werd eenparig aangenomen.

Artikel 32 (artikel 30 na vernummering)

Dit artikel werd zonder opmerkingen eenparig aangenomen.

Nieuw artikel 31 in het ontwerp
aangenomen door de Commissie

Uit de bespreking in de Commissie kwam de bekommernis naar voor om maximaal de geheimhouding te garanderen voor diegenen die bijstand of hulp vragen in het kader van dit decreet. Daarom stelde de Gemeenschapsminister een nieuw artikel voor luidend als volgt : „Elke persoon die, in welke hoedanigheid ook, zijn medewerking verleent aan de toepassing van dit decreet, staat daartoe in voor de geheimhouding van de feiten die hem in de uitoefening van zijn opdracht worden toevertrouwd en die hiermede verband houden. Artikel 458 van het Strafwetboek is op hem van toepassing.”

De commissie was van oordeel dat dit nieuw artikel thuishoorde vóór de opheffings-, wijzigings- en overgangsbepalingen. Daarom werd het hier als artikel 33 voorgesteld en wel onder de titel „Beroepsgeheim” van een toegevoegd Hoofdstuk.

De heer L. Van den Bossche diende een subamendement in om de tweede zin van het amendement te schrappen. Terwijl

de eerste zin als „implied power” tot de decretale bevoegdheid van de Vlaamse Raad kan behoren, is dit niet het geval voor het tezamen ontlenen van een artikel uit het strafwetboek. De commissie aanvaardde eenparig dit subamendement.

Het aldus geamendeerd nieuwe artikel 33 werd vervolgens door de Commissie eenparig aangenomen.

Artikel 33

(artikel 32 na vernummering van de ontwerp tekst)

Dit artikel werd zonder opmerkingen eenparig aangenomen.

Artikel 34 (artikel 33 na vernummering)

De wijzigingsbepalingen zijn ingegeven door een dubbele bekommernis, enerzijds om de vroegere terminologie aan de benamingen, die in dit ontwerp van decreet wordt gehanteerd, aan te passen en anderzijds de scheiding, als één van de fundamentele basisopties die in dit ontwerp worden nagestreefd, tussen vrijwillig aanvaarde hulp en afdwingbare pedagogische maatregelen die door de jeugdrechtbank worden opgelegd.

Artikel 34, 1° tot en met 7° betreffen maatregelen ter bescherming van de minderjarigen of zoals zij in dit decreet worden genoemd „afdwingbare pedagogische maatregelen”, met andere woorden zij kunnen onder de voorwaarden bepaald in dit decreet uitgevoerd worden door erkende voorzieningen. Het is echter wel de sociale dienst van de Vlaamse Gemeenschap bij de jeugdrechtbank die hiertoe de nodige initiatieven dient te nemen en niet langer het jeugdbeschermingscomité. Dit betreft onder meer in artikel 29 van de wet : toezicht op de sociale uitkeringen, in artikel 31 : de opvoedingsbijstand, in artikel 34 : het zoeken van een geschikte voogd, in artikel 37 : ambulante of residentiële hulpverlening ten aanzien van minderjarigen en in artikel 42 : het toezicht.

De Gemeenschap sminister stelt voor om volledigheidshalve in 8°, 9° en 11° de woorden „het bureau” te vervangen door „het bureau voor bijzondere jeugdbijstand”. Dit werd door de commissie unaniem aanvaard.

Aldus verbeterd werd het artikel zonder verdere opmerkingen eenparig aangenomen.

Artikel 35 (artikel 34 na vernummering)

Het artikel werd zonder opmerkingen eenparig aangenomen.

Artikel 36 (artikel 35 na vernummering)

Op verzoek van een lid stelde de Gemeenschapsminister voor de oorspronkelijke tekst te vervangen door een overgangsbepaling luidende als volgt : „De besluiten genomen in uitvoering van de artikelen 66,67 en 70 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming blijven van kracht tot op het ogenblik waarop zij door de Executieve worden opgeheven.”

De Commissie keurde deze tekst van het artikel eenparig goed.

IV. Eindstemming

Ter stemming gelegd werd het gehele ontwerp van decreet, zoals geamendeerd in de Commissie, goedgekeurd met 7 stemmen bij 1 onthouding.

De Verslaggever,

A. BOURGEOIS

De Voorzitter,

C. DE CLERCQ

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Hoofdstuk 1

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet.

Artikel 2

Voor de toepassing van dit decreet wordt verstaan onder :

a) problematische opvoedingssituatie : een situatie waarin de fysieke integriteit, de affectieve, morele, intellectuele of sociale ontplooiingskansen van minderjarigen in het gedrang komen, door bijzondere gebeurtenissen, door relationele conflicten, of door de omstandigheden waarin zij leven ;

b) voorzieningen : initiatieven die hulp- of dienstverlening organiseren voor minderjarigen en gezinnen ;

c) erkende voorzieningen : voorzieningen die in het kader van dit decreet erkend zijn ;

d) centra of diensten : voorzieningen die zich hoofdzakelijk met ambulante of semi-residentiële hulpverlening inlaten, of die begeleiding verzekeren aan natuurlijke personen die minderjarigen opvangen ;

e) projecten : bijzondere initiatieven met een tijdelijk karakter, die zich richten tot een specifieke doelgroep of op een bijzondere probleemsituatie ;

f) inrichtingen : voorzieningen die zich hoofdzakelijk met residentiële opvang of met hulpverlening in residentieel verband inlaten ;

g) de Executieve : de Vlaamse Executieve ;

h) afdwingbare pedagogische maatregelen : de maatregelen opgesomd in Titel II, Hoofdstuk III van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming.

Hoofdstuk II

De comités voor bijzondere jeugdzorg

Afdeling I

Algemene bepalingen

Artikel 3

Per bestuurlijk arrondissement wordt door de Executieve een comité voor bijzondere jeugdzorg, hierna te noemen het comité, opgericht.

Op grond van de bevolkingsdichtheid of de probleemconcentratie inzake bijzondere jeugdzorg, kan de Executieve ofwel per regio van twee bestuurlijke arrondissementen één comité oprichten, ofwel in eenzelfde bestuurlijk arrondissement twee of meerdere comités oprichten.

De Executieve bepaalt de zetel en het werkgebied van de comités.

Artikel 4

Het comité heeft, rekening houdend met de functionele taakverdeling zoals bepaald in artikel 5 en artikel 9, tot taak :

1° daadwerkelijke bijstand en hulp te organiseren in problematische opvoedingssituaties, ten behoeve van de minderjarigen en van diegenen die over hen de ouderlijke macht uitoefenen of hen in rechte of in feite onder hun bewaring hebben, en dit in het belang van de minderjarige ;

2° aan de magistraten belast met jeugdzaken, die minderjarigen of diegenen die over hen de ouderlijke macht uitoefenen of hen in rechte of in feite onder hun bewaring hebben, naar het comité hebben verwezen, de waarborg te verlenen dat hoger omschreven bijstand en hulp daadwerkelijk zal worden aangeboden, en hen daartoe desgevraagd mede te delen of deze bijstand en hulp werd aangevat, nog wordt voortgezet of werd voltooid ;

3° de omstandigheden en toestanden die negatief inwerken op de fysische integriteit, het psyche-sociaal welzijn en de ontplooiingskansen van minderjarigen, ter kennis te brengen van private organisaties en van de overheid, met het oog op initiatieven om deze toestanden en omstandigheden te voorkomen en te bestrijden ;

4° in plaatselijk of in regionaal verband met dergelijke initiatieven samen te werken, ze te ondersteunen, te bevorderen, en desgevallend te coördineren.

Artikel 5

§ 1. De taken omschreven in artikel 4, 1° en 2°, worden toevertrouwd aan de leden van het comité die deel uitmaken van het bureau voor bijzondere jeugdbijstand, dat in de schoot van het comité wordt opgericht, zoals nader bepaald in afdeling II van dit hoofdstuk.

§ 2. De taken omschreven in artikel 4, 3° en 4° worden in het bijzonder behartigd door de andere leden van het comité. Daarbij worden onder meer de volgende werkingsbeginselen in acht genomen :

1° het comité inventariseert en registreert de in artikel 4, 3° en 4° bedoelde omstandigheden en toestanden, alsmede het geheel van de in het arrondissement bestaande initiatieven die daaraan pogen te verhelpen ;

2° het onderzoekt welke eemten bestaan en stelt de prioritaire behoeften vast

3° het onderzoekt hoe door overleg, coördinatie, of door het stimuleren van samenwerking enerzijds, bijgedragen kan worden tot het optimaliseren van de werking van voornoemde initiatieven en anderzijds tot het tegemoetkomen aan de prioritaire behoeften ;

4° het initieert, stimuleert en coördineert in dat perspectief de samenspraak en samenwerking tussen alle daartoe aanspreekbare voorzieningen ;

5° jaarlijks maakt het comité over deze activiteiten een verslag over aan de Executieve, overeenkomstig de richtlijnen door de Executieve bepaald ;

6° het comité oriënteert en stimuleert de werking van het bureau voor bijzondere jeugdbijstand en bespreekt jaarlijks de algemene werking van het bureau.

Artikel 6

§ 1. Het comité bestaat uit twaalf leden die door de Executieve benoemd worden voor een hernieuwbare termijn van vijf jaar.

Deze leden worden benoemd als vertegenwoordigers van jeugdorganisaties, voorzieningen of andere initiatieven die zich actief met jeugd en gezin bezighouden, voor één vierde uit personen die actief zijn in de jeugd- en volwassenvorming; voor één vierde uit personen die actief zijn in dienst- of hulpverlening aan jeugd en gezin; voor één vierde uit personen die actief zijn in arbeids- of onderwijsmiddelen en voor één vierde uit personen die actief zijn in de gezondheidszorg. De Executieve houdt hierbij rekening met de onderscheiden maatschappelijke visies.

Bij de benoeming moet ten minste een derde van de leden van het comité jonger zijn dan dertig jaar.

De Executieve kan bij komende benoemingsvoorwaarden vaststellen.

§ 2. Het comité kan zelf twee bij komende leden coöpteren, die omwille van hun bijzondere deskundigheid inzake jeugdzorg een waardevolle bijdrage kunnen leveren voor de werking van het comité. Deze leden worden door het comité gekozen met een tweederde meerderheid van stemmen.

§ 3. De Executieve benoemt uit de leden van het comité één voorzitter en twee ondervoorzitters. Ten minste één van hen moet op het ogenblik van de benoeming jonger zijn dan dertig jaar.

§ 4. De Executieve regelt de werkwijze van het comité en stelt de vergoedingen van de leden vast.

Artikel 7

De Executieve organiseert ten behoeve van de comités :

1° een administratief secretariaat, belast met de voorbereiding en de administratieve uitvoering van de beslissingen van het comité en van het bureau voor bijzondere jeugdbijstand ;

2° een sociale dienst belast, enerzijds met het opnemen van de bijstands- en hulpverleningstaken zoals omschreven in artikel 4, 1° en 2°, en anderzijds met de uitwerking van de opdrachten die door het comité worden gegeven in het kader van zijn taken zoals in artikel 4, 3° en 4° omschreven.

Afdeling II

De bureaus voor bijzondere jeugdbijstand

Artikel 8

In de schoot van ieder comité wordt een bureau voor bijzondere jeugdbijstand, hierna te noemen het bureau, opgericht.

Artikel 9

§ 1. Het bureau heeft tot taak, door tussenkomst van de sociale dienst, concrete vorm en inhoud te geven aan de in artikel 4, 1° en 2° vermelde opdrachten.

§ 2. Bij de uitvoering van deze taken worden onder meer de volgende werkingsbeginselen in acht genomen :

1° de sociale dienst neemt kennis van de problematische opvoedingssituaties die hem ter kennis gebracht worden, hetzij door minderjarigen, hetzij door diegenen die over de minderjarigen de ouderlijke macht uitoefenen of hen in rechte of in feite onder hun bewaring hebben, hetzij door derden ;

2° de sociale dienst poogt in deze problematische opvoedingssituaties te helpen, door advies, doorverwijzing, overleg met de rechtstreeks of onrechtstreeks bij de probleemsituatie betrokkenen, door het uitwerken van een specifiek aan de problematische opvoedingssituatie aangepaste hulpverleningsprogramma of door een concreet hulpaanbod dat rekening houdt met de verscheidenheid van de beschikbare voorzieningen ;

3° in alle gevallen waarin de hulpverlening de rechten raakt van diegenen die over de minderjarige de ouderlijke macht uitoefenen of hem in rechte of in feite onder hun bewaring hebben, kan een hulpverleningsaanvraag enkel ingewilligd worden en kan een hulpverleningsaanbod enkel uitgevoerd worden, mits hun instemming ;

4° in de gevallen waarin de hulpverlening de persoonlijke vrijheid van de minderjarige raakt, kan de hulpverleningsaanvraag enkel ingewilligd worden en kan een hulpverleningsaanbod enkel uitgevoerd worden, mits de instemming van de minderjarige wanneer deze de leeftijd van veertien jaar heeft bereikt, of nadat de minderjarige werd gehoord wanneer hij jonger is dan veertien jaar ;

5° de sociale dienst brengt regelmatig bij het bureau verslag uit over zijn activiteiten ;

6° ingeval een concrete hulpverleningsaanvraag door de sociale dienst werd afgewezen, dient het bureau dit te bekrachtigen ; het kan ook beslissen dat aan de hulpverleningsaanvraag gevolg dient gegeven te worden ;

7° oplossingsvoorstellen voor problematische opvoedingssituaties die financiële gevolgen hebben voor de begroting van de Vlaamse Gemeenschap, dienen ter bekrachtiging voorgelegd te worden aan het bureau, dat hierover beslist, onverminderd het bepaalde in artikel 11 ;

8° de sociale dienst en het bureau eerbiedigen de ideologische, filosofische en godsdienstige overtuiging van de personen betrokken in problematische opvoedingssituaties die zij pogen te helpen.

Artikel 10

§ 1. Het bureau bestaat uit vier leden van het comité, die op voordracht van het comité door de Executieve worden benoemd, en uit de voorzitter van het comité, die ambtshalve voorzitter is van het bureau.

§ 2. De Executieve regelt de werkwijze van het bureau en stelt de vergoedingen van de leden vast.

Afdeling III

Bijzondere bepalingen

Artikel 11

§1. De werkingskosten van de comités, inclusief deze van de bureaus, zijn ten laste van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

§ 2. Zijn eveneens ten laste van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap, de uitgaven die voortvloeien uit de beslissingen die door de comités en door de bureaus werden genomen en die niet door een particuliere of openbare instelling gedragen worden.

§ 3. De Executieve bepaalt onder welke voorwaarden de comités en de bureaus de in § 1 en § 2 vernoemde uitgavenmogen doen.

De bureaus stellen na overleg de bijdragen vast van de minderjarigen en van de onderhoudsplichtige personen onverminderd het recht van dezen zich bij verzoekschrift tot de jeugdrechtsbank te wenden.

Hoofdstuk III

Bemiddeling inzake bijzondere jeugdbijstand

Afdeling I

De bemiddelingscommissie voor bijzondere jeugdbijstand

Artikel 12

Per gerechtelijk arrondissement wordt door de Executieve een bemiddelingscommissie voor bijzondere jeugdbijstand, hierna te noemen de bemiddelingscommissie, opgericht.

Op grond van de bevolkingsdichtheid of de probleemconcentratie inzake bijzondere jeugdbijstand, kan de Executieve ofwel per regio van twee gerechtelijke arrondissementen één bemiddelingscommissie oprichten, ofwel in eenzelfde gerechtelijke arrondissement twee of meerdere bemiddelingscommissies oprichten.

De Executieve bepaalt de zetel en het werkgebied van de bemiddelingscommissie.

Artikel 13

De bemiddelingscommissie neemt kennis van :

1° de bemiddelingsverzoeken inzake oplossingsvoorstellen die door het bureau noodzakelijk worden geacht voor problematische opvoedingssituaties, maar waarvoor de vereiste instemming van één of méér van de betrokkenen, zoals bepaald in artikel 9, 3° en 4°, niet wordt bekomen ;

2° de bemiddelingsverzoeken inzake hulpverleningsaanvragen die door het bureau werden afgewezen, zoals bepaald in artikel 9, 6°, of die niet kunnen worden ingewilligd wegens het ontbreken van de in artikel 9, 3° en 4° vereiste instemming ;

3° bemiddelingsverzoeken in verband met klachten van personen, die over een minderjarige beneden de leeftijd van achttien jaar de ouderlijke macht uitoefenen of hem in rechte of in feite onder hun bewaring hebben, en wiens wangedrag of de onbuigzaamheid tot ernstige conflicten aanleiding geeft of het psyche-sociaal welzijn van zijn leefgenoten ernstige schade berokkent, wanneer alle pogingen tot conflictoplossing tot dusver mislukt zijn ;

4° bemiddelingsverzoeken of verzoeken om advies vanwege magistraten belast met jeugdzaken ;

5° andere bemiddelingsverzoeken die er toe strekken in problematische opvoedingssituaties de belangen van de minderjarigen te behartigen.

Artikel 14

Bemiddelingsverzoeken kunnen bij de bemiddelingscommissie aanhangig gemaakt worden door

1° de minderjarige of door iedere vertrouwenspersoon die in feite zijn belangen behartigt, in dit laatste geval in eigen naam of in naam van de minderjarige ;

2° personen die over de minderjarige de ouderlijke macht uitoefenen of hem in rechte of in feite onder hun bewaring hebben ;

3° hulpverleners die werkzaam zijn in voorzieningen ;

4° het bureau ;

5° magistraten belast met jeugdzaken.

Artikel 15

§ 1. Bemiddelingsverzoeken worden bij de bemiddelingscommissie aanhangig gemaakt bij verzoekschrift of bij mondelinge verklaring.

Het aan de bemiddelingscommissie gericht verzoekschrift wordt neergelegd op of wordt per briefgezonden aan het administratief secretariaat van de bemiddelingscommissie, voorzien in artikel 20 van dit decreet.

Het bemiddelingsverzoek bij mondelinge verklaring wordt geacteerd in een bijzonder daartoe gehouden register, hetzij op het administratief secretariaat van de bemiddelingscommissie, hetzij op het administratief secretariaat van het comité. In dit laatste geval wordt het bemiddelingsverzoek door dit secretariaat onverwijld ter kennis gebracht van het administratief secretariaat van de bemiddelingscommissie.

§ 2. Het verzoek of de te acteren verklaring vermeldt :

1° de dag, de maand en het jaar van het bemiddelingsverzoek ;

2° behoudens in het geval van artikel 14, 4° en 5° : de naam, de voornaam, de geboortedatum, de hoedanigheid en de woonplaats van de verzoeker, en in voorkomend geval van diegene die namens de minderjarige het verzoek indient ;

3° in het geval van artikel 14, 4° en 5° : de naam, de voornaam en de hoedanigheid van de persoon die het verzoek indient ;

4° een korte omschrijving van het voorwerp van het bemiddelingsverzoek alsook de bij de bemiddeling te betrekken partijen.

Artikel 16

§ 1. De bij de bemiddeling te betrekken partijen worden bij gewone brief van het administratief secretariaat van de bemiddelingscommissie opgeroepen om te verschijnen, op plaats, dag en uur die door de bemiddelingscommissie worden bepaald.

§ 2. De minderjarige kan zich laten bijstaan of, indien de bemiddelingscommissie het toestaat, zich laten vertegenwoordigen door een vertrouwenspersoon van zijn keuze. Indien de minderjarige daartoe zelf niet in staat is, kan de bemiddelingscommissie hem ambtshalve een vertrouwenspersoon toewijzen.

§ 3. Personen die de ouderlijke macht over de minderjarige

uitoefenen of hem in rechte of in feite onder hun bewaring hebben, kunnen zich eveneens door een vertrouwenspersoon laten bijstaan, of, indien de bemiddelingscommissie het toestaat, zich door een vertrouwenspersoon hunner keuze laten vertegenwoordigen.

§ 4. Het bureau kan zich door een lid ervan of door een consulent van de sociale dienst bedoeld in artikel 29, § 1 laten vertegenwoordigen.

§ 5. De magistraat belast met jeugdzaken kan zich door een consulent van de sociale dienst bedoeld in artikel 29, § 2 laten vertegenwoordigen.

Artikel 17

§ 1. De bemiddelingscommissie heeft tot taak tussen de opgeroepen partijen te bemiddelen met het oog op het bereiken van een minnelijke regeling. Indien dit voor de uitvoering van haar taak nuttig blijkt, kan de bemiddelingscommissie beroep doen op deskundigen en bevoorrechte getuigen.

Indien een minnelijke regeling tot stand komt, wordt dit vastgelegd in een geschrift behoorlijk ondertekend door de betrokken partijen.

§ 2. Indien geen minnelijke regeling tot stand komt beslist de bemiddelingscommissie, hetzij om de zaak uit handen te geven, hetzij om de zaak in het belang van de minderjarige door te verwijzen naar de jeugdrechtbank.

De beslissing om de zaak uit handen te geven is met redenen omkleed en wordt ter kennis gebracht van de opgeroepen partijen.

De beslissing om de zaak naar de jeugdrechtbank door te verwijzen, kan alleen genomen worden wanneer de bemiddelingscommissie van oordeel is, dat het in het belang van de minderjarige ernstig aangewezen is dat er een afdwingbare pedagogische maatregel, zoals omschreven in artikel 2, h) wordt genomen.

De doorverwijzing geschiedt middels een gemotiveerd advies dat aan het openbaar ministerie wordt overgemaakt. De in bemiddeling opgeroepen partijen worden van het feit van de doorverwijzing in kennis gesteld.

Artikel 18

De adviezen, waarvan sprake in artikel 13, 4°, en in artikel 22 worden rechtstreeks overgemaakt aan het ambt van de magistraat die erom verzocht.

Artikel 19

De bemiddelingscommissie bestaat uit drie leden waaronder een voorzitter die door de Executieve benoemd worden voor een hernieuwbare termijn van vijf jaar.

De voorzitter en de leden worden benoemd op grond van een bijzondere deskundigheid inzake problematische opvoedingssituaties.

Het voorzitterschap of lidmaatschap van de bemiddelingscommissie is onverenigbaar met het ambt van voorzitter van de jeugdkamer in het Hof van Beroep, het ambt van onderzoeksrechter, jeugdrechter of parketmagistraat.

De Executieve kan bij komende benoemingsvoorwaarden vaststellen.

De Executieve benoemt tevens een plaatsvervangend voorzitter, en twee plaatsvervangende leden, voor het geval van verhindering van de titularissen.

§ 2. De Executieve regelt de werkwijze van de bemiddelingscommissie en stelt de vergoedingen van de leden vast.

Afdeling II

Bijzondere bepalingen

Artikel 20

De Executieve organiseert en stelt ter beschikking van de bemiddelingscommissies een administratief secretariaat waarvan zij de werkwijze regelt en het personeel benoemt.

Artikel 21

De werkingskosten van de bemiddelingscommissies komen ten laste van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. De Executieve bepaalt onder welke voorwaarden uitgavenmogen gedaan worden.

Hoofdstuk IV

Pedagogische maatregelen

Artikel 22

§ 1. In de gevallen waarin de zaak bij de jeugdrechtbank aanhangig wordt gemaakt, hetzij op vordering van het openbaar ministerie, hetzij op een beschikking tot verwijzing door de onderzoeksrechter, hetzij door vrijwillige verschijning ingevolge een met redenen omklede waarschuwing van het openbaar ministerie of bij dagvaarding op verzoek van het openbaar ministerie, kunnen de afdwingbare pedagogische maatregelen uitgevoerd worden in het kader van de voorzieningen die door de Executieve worden erkend of gesubsidieerd :

a) voor zover de bemiddelingscommissie voorafgaandelijk k aan de jeugdrechtbank haar advies heeft meegedeeld,

b) zonder voorafgaandelijk advies van de bemiddelingscommissie voor een maximum termijn van één jaar.

§ 2. Het bepaalde in § 1 is eveneens van toepassing op de voorlopige maatregelen bedoeld in artikel 52 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming.

§ 3. In het advies bedoeld in § 1 dienen de mogelijkheden tot vrijwillige hulpverlening geëvalueerd te worden, desgevallend na een bemiddelingsprocedure zoals omschreven in artikel 13 envolgende, en dient een voorstel gedaan te worden betreffende een desgevallend wenselijke pedagogische maatregel.

Hoofdstuk V

Erkenning en subsidiëring

Afdeling I

Erkenning

Artikel 23

§ 1. Iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon, die zich voorneemt doorgaans minderjarigen op te nemen of te begeleiden in het kader van dit decreet, moet daartoe door de Executieve worden erkend.

§ 2. Na het advies van de in artikel 24 bedoelde commissie te hebben ingewonnen, stelt de Executieve, per categorie van voorzieningen, de algemene erkenningsvoorwaarden vast. Die voorwaarden kunnen betrekking hebben op :

- a) de personele en materiële infrastructuur ;
- b) het opleidingsniveau en de bij komende vorming van het personeel ;
- c) de verzorging, het onderwijs, de beroepsopleiding en het opvoedingsregime van de minderjarigen ;
- d) het pedagogisch concept en -programma.

§ 3. De voorzieningen en projecten worden erkend voor een hernieuwbare erkenningstermijn van maximum vijf jaar.

Artikel 24

De Executieve beslist, bij **een met** redenen omkleed besluit, over de erkenningsaanvragen, na het advies te hebben ingewonnen van een daartoe opgerichte commissie waarvan zij de samenstelling en de benoemingsvoorwaarden bepaalt.

De Executieve stelt de werkwijze van die commissie vast.

Elk erkenningsdossier bevat, behoudens de vereiste administratieve inlichtingen, het pedagogische concept en -programma, een verslag van de leidend jeugdrechtbank in de jeugdrechtbank en van het comité van het werkgebied waar de aanvrager is gevestigd.

Artikel 25

§ 1. Wanneer een erkende voorziening niet meer aan de erkenningsvoorwaarden voldoet, kan een aanmaning volgen van de Executieve om zich aan die voorwaarden te conformeren, naargelang van het geval binnen een termijn van acht dagen tot zes maanden.

§ 2. Ingeval de voorwaarden niet vervuld worden, ondanks de termijn van respijt, kan de Executieve de erkenning intrekken, na raadpleging van de in artikel 24 bedoelde commissie.

Artikel 26

Aan de Executieve wordt kennis gegeven van iedere beslissing die overeenkomstig dit decreet genomen wordt wanneer zij uitgaven ten gevolge heeft die ten laste komen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Artikel 27

De Executieve doet de in artikel 23, § 3 bedoelde voorzieningen inspecteren door ambtenaren van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap aan wie zij daartoe opdracht geeft.

Afdeling II
Subsidiëring

Artikel 28

§ 1. Na het advies te hebben ingewonnen van de in artikel 24 bedoelde commissie, bepaalt de Executieve de subsidies aan de voorzieningen en de projecten, die te dien einde door haar werden erkend.

§ 2. De Executieve bepaalt ieder jaar de dagprijs van de inrichtingen die door de Vlaamse Gemeenschap zelf worden georganiseerd.

§ 3. De subsidiëringsnormen worden, na advies van de in artikel 24 bedoelde commissie, door de Executieve vastgesteld.

Hoofdstuk VI

De sociale diensten

Artikel 29

§ 1. In elk bestuurlijk arrondissement wordt een Sociale Dienst voor Bijzondere Jeugdbijstand opgericht ten behoeve van de comités en de bureaus zoals bepaald in artikel 7, 2°.

§ 2. In elk gerechtelijk arrondissement wordt een Sociale Dienst van de Vlaamse Gemeenschap bij de Jeugdrechtbank opgericht ten behoeve van diegenen door de rechterlijke overheden, die optreden ten aanzien van minderjarigen, een afdwingbare pedagogische maatregel wordt overwogen of genomen.

§ 3. Tenzij de jeugdrechtbank anders beslist wijst de in § 2 bedoelde sociale dienst de voorziening aan waarop voor de uitvoering van de uitgesproken pedagogische maatregel beroep zal worden gedaan.

Artikel 30

§ 1. De in artikel 29 bedoelde sociale diensten bestaan uit consulenten die door de Executieve worden benoemd. Zij moeten houder zijn van een diploma van maatschappelijk assistent of van een diploma dat een voldoende pedagogische of sociale kennis doet blijken.

§ 2. De Executieve stelt de organieke reglementering en de personeelsformatie van de sociale diensten vast. Zij bepaalt uit welke diploma's een voldoende pedagogische of sociale kennis blijkt en stelt nadere regels vast voor het examen voor toelating tot de proeftijd dat door de Vaste Wervingssecretaris wordt georganiseerd.

§ 3. De consulenten van de sociale diensten zijn aan het statuut van het rijkspersoneel onderworpen en zij staan administratiefrechtelijk onder het gezag van de Executieve.

Zij vervullen, onder de verantwoordelijkheid van de met de bijzondere jeugdbijstand belaste overheden, met wie zij samenwerken, de hun opgelegde opdrachten.

Hoofdstuk VII

Beroepsgeheim

Artikel 31

Elke persoon die, in welke hoedanigheid ook, zijn medewerking verleent aan de toepassing van dit decreet, staat daartoe in voor de geheimhouding van de feiten die hem in de uitoefening van zijn opdracht worden toevertrouwd en die hiermede verband houden.

Hoofdstuk VIII

Opheffings-, wijzigings- en overgangsbepalingen

Artikel 32

Worden opgeheven in de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming :

- 1° artikelen 1 en 2 ;
- 2° artikel 3, gewijzigd bij de wet van 9 mei 1972 ;
- 3° artikelen 4, 5 en 6 ;
- 4° artikel 64, gewijzigd door de wet van 25 juni 1969 ;
- 5° artikelen 66, 67 en 68 ;
- 6° artikel 70 ;
- 7° artikel 71, tweede lid ;
- 8° artikel 98.

Artikel 33

Worden vervangen in de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming :

1° in artikel 29, tweede en derde lid, de woorden „het jeugdbeschermingscomité” door de woorden „de Sociale Dienst van de Vlaamse Gemeenschap bij de Jeugdrechtbank” ;

2° in artikel 31, eerste lid, de woorden „het jeugdbeschermingscomité of van een afgevaardigde bij de jeugdbescherming” door de woorden „de Sociale Dienst van de Vlaamse Gemeenschap bij de Jeugdrechtbank” ;

3° in artikel 31, tweede lid, 1°, de woorden „het jeugdbeschermingscomité of van een afgevaardigde bij de jeugdbescherming” door de woorden „de Sociale Dienst van de Vlaamse Gemeenschap bij de Jeugdrechtbank” ;

4° in artikel 31, derde lid, de woorden „het jeugdbeschermingscomité of van een afgevaardigde bij de jeugdbescherming” door de woorden „de Sociale Dienst van de Vlaamse Gemeenschap bij de Jeugdrechtbank” ;

5° in artikel 34, gewijzigd door de wet van 21 maart 1969, de woorden „het jeugdbeschermingscomité” door de woorden „de Sociale Dienst van de Vlaamse Gemeenschap bij de Jeugdrechtbank” ;

6° in artikel 37, tweede lid, de woorden „het jeugdbeschermingscomité of van een afgevaardigde bij de jeugdrechtbanken” door de woorden „de Sociale Dienst van de Vlaamse Gemeenschap bij de Jeugdrechtbank” ;

7° in artikel 42, tweede lid, de woorden „het jeugdbescher-

mingscomité of een afgevaardigde bij de jeugdbescherming” door de woorden „de Sociale Dienst van de Vlaamse Gemeenschap bij de Jeugdrechtbank” ;

8° in artikel 72, eerste lid, de woorden „het jeugdbeschermingscomité” door de woorden „het bureau voor bijzondere jeugdbijstand” ;

9° in artikel 74, eerste lid, de woorden „het jeugdbeschermingscomité” door de woorden „het bureau voor bijzondere jeugdbijstand” ;

10° in artikel 74, tweede lid, de woorden „een afgevaardigde bij de jeugdbescherming” door de woorden „de Sociale Dienst van de Vlaamse Gemeenschap bij de Jeugdrechtbank” ;

11° in artikel 79, eerste lid, de woorden „het jeugdbeschermingscomité” door de woorden „het bureau voor bijzondere jeugdbijstand” ;

12° in artikel 86, c, de woorden „het jeugdbeschermingscomité” door de woorden „de Sociale Dienst van de Vlaamse Gemeenschap bij de Jeugdrechtbank”.

Artikel 34

Artikel 69, laatste lid van de wet van 8 april 1965 betreffende de Jeugdbescherming wordt vervangen door de volgende bepaling :

„De Minister van Justitie doet de door hem erkende inrichtingen en de plaatsingen in deze inrichtingen inspecteren door ambtenaren aan wie hij daartoe opdracht geeft.”

Artikel 35

De besluiten genomen in uitvoering van de artikelen 66,67 en 70 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming blijven van kracht tot op het ogenblik waarop zij door de Executieve worden opgeheven.

BIJLAGEN

BIJLAGE I

Ontwerp van bijzondere wet tot hervorming
der instellingen

Verslag namens de Commissie voor de Herziening van de Grondwet en voor de Institutionele Hervormingen uitgebracht door de heren De Grève en le Hardy de Beaulieu (Kamer van Volksvertegenwoordigers – Stuk 627 (1979-1980) – Nr. 10 ; 29 juli 1980 ; pp. 63 - 69)

Nota van **JE Vice-Eerste Minister en Minister van justitie en van Institutionele Hervormingen (N.)**

— JEUGDBESCHERMING

I. — Retroakten

1. Wetsontwerp n° 461 :

a) Tekst :

Art. 7.3. — « Artikel 2, eerste lid, van de wet van 21 juli 1971 betreffende de bevoegdheden en de werking van de Cultuurraden voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap en voor de Franse Cultuurgemeenschap wordt als volgt aangevuld :

12° de materiële, sociale, psychologische, morele en opvoedende bijstand aan personen, gezinnen en diensten, alsmede de jeugdbescherming ».

b) Memorie van toelichting :

« Rij deze bepaling wordt artikel 2 van de wet van 21 juli 1971 aangevuld met een aantal « persoonsgebonden » aangelegenheden. Immers, naar aanleiding van de uitvoering van de voorbereidende gewestvorming is van sommige aangelegenheden het « persoonsgebonden » karakter duidelijk geworden.

Ook voor deze persoonsgebonden aangelegenheden zullen uitsluitend de Cultuurraden bevoegd zijn.

« Persoonsgebonden » wordt gezien als « nauw met het leven van de mens in zijn Gemeenschap verbonden ».

c) Advies van de Raad van State :

Geen precieze bespreking van de uitbreiding tot jeugdbescherming.

2. Wetsvoorstel n° 261 :

a) Tekst :

Art. 62. — « In dezelfde wet (d.i. de wet van 21 juli 1971) wordt een nieuw artikel **2bis** ingevoegd luidend als volgt :

« Art. **2bis**. — § 1. Als persoonsgebonden aangelegenheden, bedoeld in artikel **59bis**, § **2bis**, van de Grondwet, worden onverminderd het bepaalde in § 2, beschouwd : (...)

2° De bijstand aan personen, omvattende (. . .)

f) de jeugdbescherming;

§ 2. Van de toepassing van § 1 blijven uitgezonderd : (...)

4° wat betreft § 1, 2°, f), de aangelegenheden ressorterende onder het burgerlijk recht, het strafrecht of het gerechtelijk recht; ».

b) Memorie van toelichting :

« Dit artikel voegt een nieuw artikel **2bis** in de wet van

21 juli 1971 in betreffende de persoonsgebonden aangelegenheden. (...)

Inzake de opsomming van de persoonsgebonden aangelegenheden (§ 1) en van de uitzonderingen hierop (§ 2), heeft de Regering het tekstvoorstel van de R.V.S. overgenomen, behoudens daar waar en zoals hieronder wordt aangeduid : (...)

2. Inzake de bijstand aan personen, zijn de Gemeenschappen, krachtens § 1, 2°, bevoegd voor : (...)

f) Inzake de jeugdbescherming, met uitzondering nochtans, krachtens § 2, 4° van de aangelegenheden ressorterende onder het burgerlijk recht, het strafrecht en het gerechtelijk recht. »

C) Advies van de Raad van State :

« II. De jeugdbescherming bestrijkt meer dan één sector.

De desbetreffende basiswet van 8 april 1965 verdeelt haar bepalingen over verschillende categorieën : in een eerste titel brengt zij de bepalingen onder betreffende de « sociale bescherming van de jeugd en in een tweede titel de bepalingen betreffende de « gerechtelijke bescherming » van de jeugd. Deze laatste bepalingen worden in de aangehaalde wet verdeeld over een hoofdstuk I dat betrekking heeft op de jeugdrechtbanken, een hoofdstuk II houdende « burgerrechtelijke bepalingen betreffende de minderjarigen », een hoofdstuk III « maatregelen ter bescherming van de minderjarigen », een hoofdstuk IV betreffende de territoriale bevoegdheid van de jeugdrechtbanken en de voor die rechtbanken te volgen rechtspleging.

Volgens inlichtingen die de Eerste Minister aan de Raad van State heeft verstrekt, heeft het ontwerp niet tot doel die gedeelten van de aangelegenheden inzake jeugdbescherming over te dragen welke onder het burgerlijk recht, het strafrecht en het gerechtelijk recht ressorteren. De tekst moet dus zo geamendeerd worden, dat daarin nauwkeurig wordt aangegeven welk aspect of welke aspecten van de jeugdbescherming aan de Gemeenschappen overgaan. »

II. — Het onderhavige wetsontwerp n° 434

T :

Art. 5, § 1. « De persoonsgebonden aangelegenheden, ben in artikel 59bis, § 2bis van de Grondwet, zijn : (. . .)

II. Wat de bijstand aan personen betreft.

6° de jeugdbescherming, met uitzondering van de aangelegenheden ressorterende onder het burgerlijk recht, het strafrecht of het gerechtelijk recht. »

III. — Synthesebespreking

Inhoud van de wet van 8 april 1965 :

De inhoud van de wet betreffende **de** jeugdbescherming is de volgende :

	Art.
Titel I. — Sociale bescherming	1 - 6
Titel II. — Gerechtelijke bescherming :	
Hoofdstuk I. — Jeugdrechtbanken en jeugdka-	
mers van de hoven van beroep	7-11
Hoofdstuk II. — Burgerrechtelijke bepalingen.	12-28
Hoofdstuk III. — Maatregelen ter bescherming	
van de minderjarigen :	

Afdeling I. — Maatregelen ten aanzien van de ouders	29-35
Afdeling II. — Maatregelen ten aanzien van de minderjarigen	36-43
H oofdstuk IV. — Territoriale bevoegdheid en rechtspleging	44-63
Titel III. — Algemene bepalingen	64-79
Titel IV. — Strafbepalingen	80-89
Titel V . — O ings-, wijzigings- en overgangs-bepalingen	90-100

Afbakening van de nationale en gemeenschapsmateries in de wet van 1965.

GEMEENSCHAPSMATERIES :

a) De sociale bescherming, d.i. Je werking, organisatie en de samenstelling van Je jeugdbeschermingscomités.

b) De sociale diensten voor jeugdbescherming.

Z e zijn per arrondissement opgericht, samengesteld uit vaste afgevaardigden (art. 64).

Deze diensten bestaan uit twee afdelingen :

1. Een afdeling waarvan de afgevaardigden ter beschikking van de jeugdbeschermingscomités worden gesteld.

2. Een afdeling waarvan Je afgevaardigden ter beschikking worden gesteld van de rechterlijke overheden.

c) De erkenning van personen of verenigingen, die minderjarigen wens en op te nemen (Arti. 66, 67, 68 van de wet van 1965).

In verband met Je erkenning van privé-kindertehuizen, deelt Je administratie mede dat door de Ministerraad op 27 juli 1979 reeds beslist werd deze materie uitsluitend aan de gemeenschapsexecutieve toe te vertrouwen.

NATIONALE MATERIES.

a) Aangelegenheden **ressortende onder h e t burgerlijk recht.**

Het burgerlijk recht is « een geheel van rechtsregels, los van Je personen die er Joor beschermd worden en strekkend tot vastheid en tot veiligheid van het maatschappelijk leven, en waarvan Je naleving desnoods Joor toedoen van de openbare macht kan worden afgedwongen » (Dekkers, Handboek, 1). Volgens De Page, « Traité élémentaire de droit civil belge », Tome 1, nr. 2, p. 5 : « Le droit civil synthétise les grands principes qui dominent dans les rapports d'intérêt privé, l'activité civile c'est-à-dire l'activité juridique fondamentale). Il fixe les notions essentielles qui commandent et vivifient toutes les autres quelque soit leur nature et leurs modalités. »

1) In de wet van 8 april 1965 worden « burgerrechtelijke bepalingen betreffende minderjarigen » opgenomen die uitdrukkelijk tot het burgerlijk recht behoren en meteen nationaal blijven : samengevat gaat het over een aantal wijzigingsbepalingen van het Burgerlijk Wetboek (artt. 12 tot en met 28 van de wet van 8 april 1965) nl. :

- de wettelijke woonplaats van de niet-ontvoogde minderjarige;
- de toestemming van de ouders tot het huwelijk van hun minderjarig kind;
- de voorlopige en definitieve maatregelen betreffende de bewaring van de minderjarige kinderen, in geval van

- echtscheiding van hun ouders op grond van bepaalde feiten of door onderlinge toestemming, of in geval van scheiding van tafel en bed;
- de aanneming van kinderen;
 - de ouderlijke macht;
 - de voogdij;
 - de ontvoogding;
 - de handeldrijvende minderjarige;
 - de minderjarige werknemer of zeeman;
- de nationaliteit van de minderjarige.

2) Daarbij komen een aantal voorzieningen *sui generis*, nl. maatregelen t.a.v. de ouders (artt. 29 tot en met 35) die duidelijk van burgerrechtelijke aard zijn, nl. samengevat :

- de opvoedingsbijstand;
- de ontzetting uit de ouderlijke macht.

b) Aangelegenheden ressorterende onder het strafrecht.

Het strafrecht is « het geheel van publiekrechtelijke rechtsregelen, waarbij, t.o.v. zekere gedragingen, die in een bepaalde gemeenschap door de geïnstitutionaliseerde machtsgroep beschouwd worden als een aantasting van de maatschappelijke orde, sancties, hetzij straffen, hetzij beveiligingsmaatregelen worden opgelegd » (Vanhoudt & Calewaert, Belgisch **Strafrecht**, Deel I, p. 137).

1) In de wet van 8 april 1965 worden expressis *verbis* strafbepalingen voorzien, nl. de artikelen 80 tot en met 89; het zijn samengevat bepalingen t.a.v. meerderjarigen :

- het publikatieverbod van debatten en identiteit;
- tewerkstellingsverbod van kinderen;
- door middel of met behulp van minderjarigen gepleegde misdrijven (bedelarij, medelijden opwekken, medeplichtigheid en mededaderschap, door gemis aan toezicht misdrijven vergemakkelijken, heling, vrijwillige belemmering van het toezicht op de gezinsbijslag of andere sociale uitkeringen).

2) De jeugdwet voorziet daarnaast in een aantal maatregelen ter bescherming van de minderjarigen (artt. 36 tot en met 43).

De aard van deze materie is als strafrechtelijk *sui generis* te beschouwen vermits hier dwangmiddelen worden voorzien, die maatregelen heten, doch nieuwsoortige sancties zijn, om de gekrenkte maatschappelijke orde te herstellen.

c) Aangelegenheden ressorterende onder het gerechtelijk recht.

Het gerechtelijk recht (droit judiciaire) bevat een geheel van rechtsregelen die de organisatie van de rechterlijke macht en het beroep op die rechterlijke macht bepalen en waaraan de rechtsonderhorigen zich moeten onderwerpen.

In de wet van 8 april 1965 zijn duidelijk en onbetwistbaar van gerechtelijk rechtelijke aard :

1) De inrichting van de jeugdrechtbanken en jeugdkamers van de Hoven van Beroep (artt. 7 tot en met 11).

2) de territoriale bevoegdheid en rechtspleging (artt. 44 tot en met 63).

De Minister meent dat het begrip « gerechtelijk recht » gebruikt moet worden in artikel 5 van het besproken wetsontwerp 434, want zo kunnen er over het vorenstaande geen ernstige twistpunten zijn.

Alle bepalingen die niet voorkomen in het Gerechtelijk Wetboek maar van gerechtelijk rechtelijke aard zijn en voorkomen in de wet van 1965, blijven nationaal.

II. — PENITENTIAIRE EN POSTPENITENTIAIRE SOCIALE HULPVERLENING

I — Retroakten.

1. Wetsontwerp 461 :

In dit ontwerp is onder artikel 73 (tot wijziging van de wet van 21 juli 1971 betreffende de bevoegdheden en de werking van de Cultuurraden voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap en voor de Franse Cultuurgemeenschap) geen sprake van penitentiaire en postpenitentiaire sociale hulpverlening.

2. Wetsontwerp 261 :

a) Tekst.

Artikel 62 : « In dezelfde wet (d.i. de wet van 21 juli 1971) wordt een nieuw artikel **2bis** ingevoegd, luidend als volgt :

« Art. **2bis**. — § 1. Als persoonsgebonden aangelegenheden, bedoeld in artikel **59bis**, § **2bis**, van de Grondwet, worden, onverminderd het bepaalde in § 2, beschouwd :

2° De bijstand aan personen, omvattende :

g) de penitentiaire en de postpenitentiaire sociale hulpverlening;

§ 2. Van de toepassing van § 1 blijven uitgezonderd : punt 5 wat betreft § 1, 2°, g), de uitvoering van strafrechtelijke beslissingen. »

b) Memorie van toelichting.

« Inzake de penitentiaire en postpenitentiaire sociale hulpverlening zijn de Gemeenschappen bevoegd, met uitzondering nochtans, krachtens § 2, 5°, van wat verband houdt met de rechtstreekse uitvoering van beslissingen van strafrechtelijke aard ».

II. — Het onderhavige ontwerp van bijzondere wet nr 434.

« Art. 5. — § 1. De persoonsgebonden aangelegenheden, bedoeld in artikel **59bis**, § **2bis**, van de Grondwet zijn (. . .).

II. Wat de bijstand aan personen betreft : 7° De penitentiaire en de postpenitentiaire sociale hulpverlening, met uitzondering van de uitvoering van strafrechtelijke beslissingen. »

III. — Analytische bespreking.

1) Principe :

Inzake de penitentiaire en de postpenitentiaire sociale hulpverlening zijn de Gemeenschappen bevoegd, met uitzondering van wat verband houdt met de uitvoering van de beslissingen van strafrechtelijke aard; deze laatste materie blijft nationaal.

2) Wat omvat het begrip « uitvoering van beslissingen van strafrechtelijke aard » ?

a) Uitgangspunt :

— Krachtens artikel 30, lid 2, van de Grondwet worden de arresten en vonnissen in naam des Konings ten uitvoer gelegd.

— Het Wetboek van Strafvordering bepaalt in artikel 165 : « Het Openbaar Ministerie en de burgerlijke partij vervolgen de tenuitvoerlegging van het vonnis, ieder wat hem betreft ».

6) Begripsbepaling :

Onder « strafrechtelijke beslissingen » moeten alle rechterlijke uitspraken verstaan worden die een straf of een beveiligingsmaatregel inhouden.

De bijstand, meer bepaald de maatschappelijke hulpverlening (tegemoetkoming, zorg, . . .) aan gedetineerden en ex-gedetineerden komt onder het gezag van de Gemeenschappen voor zover m.a.w. die bijstand geen betrekking heeft op een straf of beveiligingsmaatregel.

3) Afbakening van nationale en gemeenschapsmateries.

Duidelijk nationale materies :

a) De strafinrichtingen van het Rijk vinden hun bestaansreden in de uitvoering van strafrechtelijke beslissingen; zij zijn derhalve uit hun aard zelf nationaal.

Daaruit volgt dat ook het Algemeen reglement van de strafinrichtingen (koninklijk besluit van 21 mei 1965) nationaal blijft. Het omvat de soorten van strafinrichtingen (open, half open of gesloten), de strafbehandeling (regime van de gedetineerden), de inspectie en controle.

b) De tussenkomsten en het optreden ingevolge strafrechtelijke beslissingen (exemplatief) :

- de vervolgingen tot invordering van de geldboeten zoals van de gerechtskosten en van de verbeurd verklaarde zaken;
- de benaerstiging van de vervangende gevangenisstraf, van de ontzetting van de rechten opgesomd in artikel 31, Gerechtelijk Wetboek, van de afzetting van titels, graden, openbare ambten, bedieningen en betrekkingen;
- publikatie van vonnissen en arresten;
- de naleving van het rijverbod, van het verbod een beroep of handel uit te oefenen, de sluiting van een bedrijf;
- de voorlopige en voorwaardelijke invrijheidstelling, het penitentiaire verlof, de week-eind arresten en de beperkte hechtenis;
- het gennderecht;
- de dading door de administratie;
- de amnestie;
- het herstel in eer en rechten;
- de herziening;
- het uitleveringsrecht;
- de inobservatiestelling en de internering;
- de herroeping van de opschorting, het verval van het uitstel;
- de terbeschikkingstelling van de Regering van landlopers, bedelaars of gewoontemisdadigers.

Afbakening van nationale en gemeenschapsmateries in de Sociale Dienst van het Bestuur der Strafinrichtingen.

Deze dienst bestaat uit twee afdelingen.

1) De Sociale Dienst der gevangenen (sedert 1930) die werkt met « maatschappelijk assistenten » (65 in aantal);

2) De probatiedienst die werkt met « probatieassistenten » (50 in aantal).

Het onderscheid nationaal/gemeenschappen hangt af van de aard van het werk door de sociale/probatieassistenten uit te voeren.

a) Behoren tot de nationale bevoegdheid :

Het optreden van de Sociale Dienst in verband met de uitvoering van strafrechtelijke beslissingen; dit zijn in hoofdzaak :

1. de maatschappelijke enquêtes, bestemd tot voorlichting van de bevoegde autoriteiten nl. het openbaar ministerie, de onderzoeksrechter de onderzoeks- en vonnisgerechten, de Minister van Justitie (Dienst Gratie, Dienst Individuele Gevallen Dienst Vreemdelingenzaken, Dienst Voorwaardelijke invrijheidstelling de Voorzitter van de Commissie tot bescherming van de Maatschappij, de gevangenisdirecteurs.

- maatschappelijke begeleiding : nl. toezicht op de naleving van de probatievoorwaarden door probatieassistenten en toezicht op delinkwenten waarmee de comités voor patronage of de diensten voor reklassering zich niet kunnen bezighouden

3. voorlichting van de gedetineerden : ontvangst, antwoord op vragen en zoeken naar een oplossing.

4. adviezen geven i.v.m. :

- gezinsbijslag;
- ziekte- en invaliditeitsverzekering;
- toelatingsvoorwaarden tot Rijksdienst.

5. deelneming aan de penitentiaire behandeling.

6) Behoren tot de bevoegdheid der Gemeenschappen :

Het optreden van de Sociale Dienst van het Bestuur der Strafinrichtingen dat geen betrekking heeft op de uitvoering van strafrechtelijke beslissingen.

Maatschappelijke bijstand aan personeelsleden die bezoldigd worden op de begroting van het Ministerie van Justitie.

Uitvoering van enquêtes met het oog op een geldelijke tegemoetkoming aan de personeelsleden of hun rechthebbenden, door het Comité van de Sociale Dienst van het Personeel.

Diverse bemoeiingen in verband met niet delinkwente personen die zich tot het Ministerie van Justitie richten : het gaat er meestal om aan de betrokkenen nadere uitleg te vragen nopens onduidelijke of onverstaanbare verzoeken en ze naar de bevoegde diensten te verwijzen.

Op gebieden van de sociale bijstand tijdens en na de straf-tijd, verleent de Sociale Dienst aanvullende hulp, namelijk wanneer de hiertoe gespecialiseerde instellingen en diensten in gebreke blijven.

Het betreft met name :

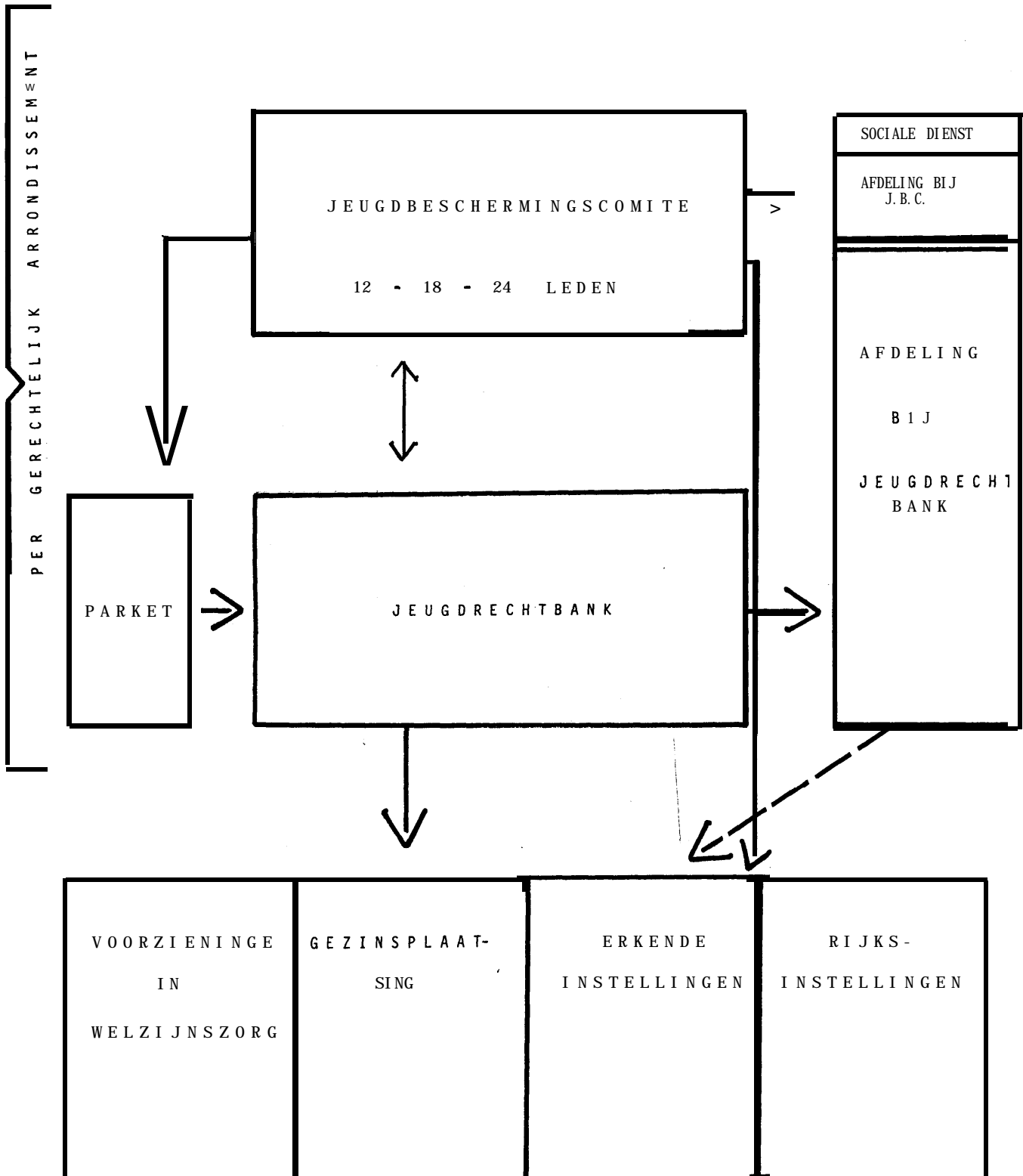
- materiële en morele hulp aan gedetineerden;
- materiële en morele hulp aan het gezin van gedetineerden;
- de voorbereiding tot reklassering;
- tewerkstelling van ontslagen gedetineerden, behuizing van ontslagen gedetineerden die nergens terecht kunnen;
- sociale bijstand in al zijn vormen aan ontslagen gedetineerden die niet onder toezicht van de sociale dienst zijn gesteld (dat wil zeggen de grote meerderheid van de ontslagen gedetineerden).

De inrichtingen die de ex-gedetineerden opvangen en begeleiden, nl. de opvangtehuizen; de comités voor patronage en de wederaanpassingstehuizen maken het voorwerp uit van een zgn. subsidiedossier.

Nu reeds werd beslist dat de kredieten ter subsidiëring van dit soort instellingen overgeschreven worden op de Gemeenschappen. Hieruit mag afgeleid worden dat de communautarisering ervan reeds een voldongen feit is. **(Einde van de nota van de Minister.)**

BIJLAGE II

a) Bestaande situatie volgens de wet van 8 april 1965

b) Voorstel volgens onderhavig ontwerp

